

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 ft — kr. | Negyedévre 3 ft 50 kr.
Félévre 7 ft — kr. | Egy hóra 1 ft 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Futó öröm.

A kormányválság hire.

Szeged, okt. 22.

Nagy öröm volt Szegeden ma reggeltől délig. Hire futott, hogy a kormányválság befejezett dolog és hogy Szapáry gróf már be is adta lemondását. Mohó várakozással lesték az emberek a délutáni postát. Idegesen tépték le a hírlapok czimszalagjait. Keresték a kövér betűket, melyektől megerősítését várták annak a kövér jó hírek, hogy végre megszabadul az ország attól a szerencsétlen kormányzattól, melynek feje Szapáry Gyula gróf. De fájdalom, nem ütött be a várakozás ma sem, sőt az összes félhivatalos és sugalmazott lapok abban fáradoznak, hogy teljes épségében rángassák ki Szapáryt a Hentzi-koszorú alól, mert azt a koszorút nem ő rendelte meg, hanem Ivánkáké.

E szerint ismét csak várni kell a Szapáry bukásának örvendetes hírére egy kis ideig, amint várunk már napok és hetek óta. Mert hiszen mint a közel jövő zenéje nem új remény a kormány-válság, különösen amióta kibubózott Szapáry mint a saját szabadelvű kormányának alkuvó szabadelvűje, aki összes törvényjavaslatait kész visszaszívni, csak hogy még kormányon maradhasson ideig-óráig.

Megirta lapunknak egy előkelő barátja is pár nap előtt, hogy az egy-

szer már ez a szabadelvűség rovására menő alkudozás megingatta a Szapáry különben is gyöngy állását, mert szemben találta magát a miniszterium olyan tagjaival, akiket Szapáry miatt nem ejthet el és nem fog elejteni sem a párt, sem a korona. És a miniszterelnöknek ezt az ingadozó helyzetét még kétségesebbé tette utóbb a Hentzi-ügy, melyet ő idézett föl minden fogalmat haladó tapintatlanságával.

Világos volt a helyzet az első pereztől fogva, amint nyilvánosságra jutott a szoborleplezési program és amint Szapáry a pártja elé állott azzal a megdöbbenő kívánsággal, hogy hozzá kell járulnia Hentzi megkoszoruzásához, mert ő már megígérte ezt a „kiengesztelést“ legmagasabb helyen és megígérte a hadtest-parancsnoknak, aki a képviselőház szavazó hadtestének is parancsnoka közvetve.

Csak a beavatottak tudják, milyen melységes visszatetszést keltett ez a képtelen kívánság a minisztertanácsban és a szabadelvű pártban egyaránt. És csak a kormánypárt szolgálai fegyelmezettsége magyarázza meg, hogy a többség mégis ráállott a vezér megalázó alkujára, mert nem akarta őt ország-világ előtt nevetségessé tenni.

Hanem a képviselőházi vita megmutatta csakhamar, hogy a párt szavaz, de hallgat. A szobor-bizottság tagjain kívül alig egy-két ember vállalkozott a szabadelvű pártból arra,

néhány ólmos fölleg, amelyek úgy tetszik, mintha egészen a házak tetején feküdnének s az elvétve támadó kósza napfény, ami kicsillan olykor, mint a csonka koldus rongyaiból a csaták érdemkeresztje, derűt hoz megint. A vékony sugár, amely elfut az utcák, házak között, megragyo a házak ablakán, a templomok keresztjén s szinte visszafénylik az emberek szemeiben.

Az első nyilvánulása az ősznek pedig ugyanaz, ami a tavaszé. Kint a mezőkön a földek nedves illatával teli a levegő. Ködös, sötétes a táj, a messzi távolban, fekete barázdák között fehér ökörnégyes halad lassan s mekong olykor az eke vasa, amint a röögöket verik le róla. Szél járja a határt, elszáradt katángkórók kergetik egymást az iskolás könyvek gáspárjánosos talánya: míg él, mindig áll, holta után szaladgál szaladgál s neki akad a semjék sásnövényének, amely haragos zöld leveleit magasra hajtogatja a sekélyes pusztai tó partszélén. A halászmadár elsiklik olykor a tükre fölött s barázdát csap evezős szárnyával bele.

Pusztai polgártársaink még mindig a szemérmes nyári fehérben folytatják a munkát, amit edzett testök szinte megkíván. Nekik ez a fürdő és levegőváltozás a nyári

hogy szót emeljen a Hentzi-szobor megkoszoruzásának védelmére, a kabinet tagjai pedig hallgatnak mélyen. Nincs kedvük együtt esni azzal, aki ellentétbe helyezte magát a nemzet legszentebb érzelmeivel. Tudják, hogy a nemzet az ilyen inzultust nem szokta elfeledni.

Tegnap aztán egy csuf vereség származott Szapáryra abból az erőlködésből, hogy minden áron elakarta vinni a nemzetet Hentzi tábornok késő végtisztességére. A honvéd-egyletek országos központi bizottságának ülésén kiderült, hogy Ivánka Imre nem volt följogosítva kibocsátani azt a meghívót, mely fölött napok óta tanácskozik a képviselőház. Sarkukra álltak az öreg honvédek, mint akkor, mikor a hős Hentzit legyőzték és leverték azt a gyászos hadat, mely a nevükkel visszaélt.

Semmi sem lesz a Hentzi-emlék megkoszoruzásából, azt mondta ki a központi bizottsági tagok többsége. És elismerés illeti ezeket a régi honvédek, hogy hivek maradnak az eszméhez, melyért több mint negyven év előtt életüket tették kockára. Elismerés illeti őket, hogy meg nem vesztette tiszta, hazafias ítéletüket sem az, hogy a Hentzi-koszoruzás tervezői még a király akaratára is vakmerők voltak hivatkozni, sem az, hogy Ivánka műkönyvekkel a szemében erősítette, hogy a „honvédek dicsőségére“ fogadtatta el

meleg után. Idebent azonban már fázósan bujik a gabátgallér jóleső melege mögé a járókelő. Az egész világ egy tájkép, esernyőkől és kalucsnikból összerakva. Fiatal, fűrtös fejekre fölkerül a rég heverő Rembrandt s a pár hét előtt még a szoknyák irigy szövétébe burkolt takaros kicsi bokák ingerlő látványa a földre sütteti a büszke halandó szemét, mivelhogy ott a látnivaló.

Aladár urfi természetesen kétségbe van esve. Majgit kisasszony, a csecse felsőbb leány s egyuttal felsőbb lény föntisztelt Aladár urfi hovatovább háborgó szívében, lassankint bevonul a négy fal közé s a kályha melege mellett hálósipkát köt a tatának. Majgit kisasszony nem látható már a Stefin, sőt a korzói séták ideje is elmúlt... oh, oh, én uram és én istenem, mennyi keserűséget önt rimbe most Aladár urfi, aki különben már a poézis klasszisába jár s teljes szakismerettel különbözteti meg a versek lábait. Aladár urfi a sors ádáz végzete ellen támadt haragjának négy üveg tintát, többrendbeli secundát s egy elszakadt nadrágot áldoz, amelyben fölbukott az utcán, amint a lába elé nem nézve, az ő ablakaira tekintgetett.

Hát igen. Az ablakparádék boldog

A „SZEGEDI NAPLO“ TÁRCZÁJA.

Őszi hangulatok.

Az első papirdarabbal, melyre a hazánkban lakozó olvasatlan számu titkos poéták fölkezdik vetni a sorokat, hogy: itt van az ősz, itt van újra, tényleg megkezdődik a szomorú évszak. A vénasszonyok nyara nagyhamar elment, a bika-nyálak pókjai, ez utazó légi vándorok elpusztultak s mintha örökre bucsút mondana a földi sárgolyóbisnak a napsugár. Csak az emlékezetünkben él, ahogy valamikor régen az édes anyánk meséiből hallottuk, hogy nap is van, a mely ha máskor nem is, de szombaton okvetlen kisüt, mert akkor mossa, szárítja a szent szűz a keszkenőjét, amelybe beletörölte isteni arcát a Kalvárián az Ur.

Azonban a szombati nap kedvéért nem történnek már csodák, s ahogy a szürke fölleg, mint egy rosszul foldott katonaköpeny ráborul az égre, nap-nap után egyhangu, sötét és szürke marad minden. A szürke színek évadja áll be, a szürkée a ruhákban, a szürkée a társaságban, a városban s az ember belső kedélyvilágában. Furcsa, hogy a terem-tés urát minden jókedvéből kivetkőzteti

azt a programot, sem az, hogy Vadnay Károly leszállott egészen addig az érvig, hogy „hiszen a rablógyilkosra is azt mondja a pap: requiescat in pace“.

Vissza van utasítva az a gyalázatoság, melybe Ivánka és Szapáry bele akarták erőszakolni a nemzetet. Visszautasította a honvédek képviselése és visszautasította a nemzet képviselése. Ennek pedig az a következménye itt és ott, hogy Ivánkáék nem lehetnek tovább az 1848/49-iki honvédek bizalmának letéteményesei, Szapáry Gyula meg nem lehet tovább első tisztviselője az országnak.

Ilyen értelemben meg van a kormányválság a maga egész teljességében és nem is hosszú idő kérdése, hogy félreáll Szapáry gróf abból a szerepből, melyet úgy sem tudott betölteni soha, sem mint pénzügyminiszter, sem mint kormányelnök, sem mint államférfiú és legkevésbé mint a szabadelvű párt vezére.

Egyelőre azonban még szó sincs arról, hogy ezt a válságos helyzetet elismernék a kormány félhivatalos lapjai, vagy hogy éppen az utód nevét mernék az ajkukra venni. Ellenkezőleg, ezek a derék ujságok körömszakadtig védelmezik a Szapáry gróf Hentzikoszoruzó álláspontját, keserves könyveket hullatnak afölött, hogy az ellenzék izgatásaival „a kiengesztelődés ünnepének létrejöttét veszélyeztette“ és szidják Tisza Lászlót, Degré Alajost, Busbach Pétert, mért nem voltak jelen a honvédegyelet központi bizottságának ülésén, ahol le kellett volna szavazni a hazafias öreg honvédeket.

Ebből is látszik, hogy még Szapáry gróf uralkodik, mert ez az ő szelleme, azt el nem tagadhatja senki.

korszaka is elmúlt, tekintve, hogy a defiláló hős csak igen csatáros és a szél által minden emberi méltóságából kifujt állapotban vonulhat el az imádott előtt. Ez pedig nem járja.

Az imádott ablakába reggel, iskolába menet, ki van téve ugyan egy kék kötésű Singer és Wolfner, ami azt jelenti, hogy délelőtti tizenegy óra tájban szintén lesni fogja őt, de ő No. 2. nem találja alkalmasnak a helyzetet arra, hogy a csattogó záporban kifordult esernyővel, elfútt kalappal s repülő diktandó irkákkal jelenjen meg No. 1. előtt.

Valóban, a gyerekszerelme kicsi rügyei, amik nyáron át fakadnak, végórájukat élék őszszel, mint napáldozat után a tiszavirág. Hullik, hullik, le a vizekbe, mint odakint az ákáczerdőkben a levél. Lassan leválik az ágról s keringve forog bele az avarba. Hervadó, sárga levelek, arra való, hogy elpusztuljanak, de a tavasszal feltámadnak újra s Aladár urfi szíve újra boldog. S Aladár urfi újra verseket ír s több általa személyesen nem ismert szerkesztőket tisztel meg velük, akik pedig szegények sohaem vétettek neki semmit.

Nimródjainkra pedig feltámad a valóság-

Az államszámvevőszéki elnök. A hivatalos hírlap mai száma közli Hieronymi Károlynak az állami számvevőszék elnökévé történt kinevezését.

A belügyminiszter és a színházak.

Szeged, okt. 22.

Kissé messze esik tőlünk ez a tárgy. A mi színházunknak szerencsére semmi köze sincs a miniszteriumok tapintatához s kegyeikre sincsen rászorulva. Mi magunk biztosítjuk társulatainknak az anyagi létet cserében azért a szellemi élvezetért, melyet tőlük nyerünk. Azért sem kell aggódnunk, vajjon mit csinálnak színészeink nyáron, míg tőlünk távol vannak. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a faluzás után is elég jó kondícióban térnek vissza hozzánk s megélhetésüket nem veszélyeztetik az a pár hónap, amelyet Szegedtől távol töltenek.

Másként áll a dolog néhány más nagy városban. A színészek a maguk rövid kifejezésével Szegedet jó városnak nevezik, de van aztán egy egész csapat olyan város, a mely a rosszak közé tartozik. Ezek közé számítható Temesvár és Pozsony.

Itt még missziója van a magyar színháznak. A német ajku polgártársak között kell, hogy fölébressze a magyar nyelv iránti szeretetet. A színház azonban sokszor üres és sok viszontagsággal kell, hogy megküzdjön az a vállalat, mely a küldetést magára vállalja. A német ember német színházat szeretne. A kockázat nagyobb, mint nálunk.

A városok megteszik kötelességüket a színészettel szemben. Temesvár egyéb segélyezéseken kívül 8000 forint évi szubvenzióban részesíti a társulatot s Pozsony is megadja a maga áldozatát. Hozzájuk járult harmadiknak a kormány, mely ezidő szerint a budai szinkörrel rendelkezik s ez lett a német városok társulatának nyári állomása. A krisztinavárosi szinkörrel jutalmazták meg a küldetést.

gos ígéret földje. Ez az igazi vadászmultság, szélben, viharban, szélviharban s egyéb hatalmas dolgokban kergetni a vadat az ázott tarlón . . . lüvök, hullik . . . lüvök hullik . . . lüvök, hullik . . . az egész fejit elvitte . . . Ez az igazi férfi-kéj, uraim, egy puskával, de két pinczetokkal, ami fölöttébb kellemes élvezet. A családfő este besározva, mint egy csatornatisztító, tér haza, a puska agya döngve ütődik a tornácz kövéhez, a kocsi hátuljára s a lovak fülére nyulak vannak akasztva s míg e veszélyes ragadozókat behordja a cseléd, a férfiú büszkén áll a kályha elé, letapos két kis macskát, fellöki a könyvállványt . . . a gyerekek a sarokból bámulva nézik a ruháján a vérnyomokat . . . rettenetes ez ; ilyen lehet Solyomszem az Utolsó Mohikában.

Egyébként pedig az első hideggel, ködös nappal, az első csomag fával, amit garasonkint szállítanak haza a szatócsboltokból, föltámad a nyomor. Nincs fa, nincs étel, nincs ruha, nincs munka, nincsen semmi, csak hideg és nyomor. Egyik sansculotte polgártárs lop, a másik rabolni kezd, a harmadik koldul, a negyedik éhen hal, kiki a saját benső énje szerint. A felsőbb társadalom a télen annyi gázláng fénye mellett,

Ez helyes is volt. Krecsányi Jéraló ember s a téli küzdéshez megérdemelt egy kis nyári jutalmat. Jó szemmel nézte az anyagi kiengesztelést mindenki s az igazgatón kívül leginkább örült neki Temesvár városa, mely ez által csökkenni érezte a magyar szintársulat iránt érzett erkölcsi felelősséget.

Most azonban másként áll az ügy.

Krecsányi, a temesváriak eddigi igazgatója, pályázott a debreczeni színház bérletére, mely tudvalevőleg legjobb az összes színészállomások között. A debreczeni színházat a legnagyobb valószínűség szerint meg is fogja kapni s a viszontagságos német városok helyett megtelepedik az ország legnagyobb városában. E mellett valószínűleg igyekezni fog majd megtartani a legjobb nyári állomást is, a budai szinkört. Ha elnyeri, úgy a temesvári és pozsonyi jövő igazgató nem tudjuk, hogy hol szerzi meg majd kockázatáért a jutalmat, ami okvetlenül szükséges egy esetleges hiány fedezésére.

Igy gondolkozik Temesvár b. polgármestere is, akinek leginkább szívén fekszik városának szintügye s az a küldetés, melynek ott a színészet szolgálatában áll. Nagy László temesvári b. polgármester főnjárt a belügyminiszteriumban s előterjesztette az ügyet, úgy amint az méltányos és igazságos. A budai szinkör azt az igazgatót illeti meg, aki a temesvári és pozsonyi színházakat szolgálja. Krecsányinak, a debreczeni igazgatósnak adni a legjobb nyári szinkört méltánytalanság lenne a jövő temesvári igazgatóval szemben. Amaz biztos haszon elé néz, emez pedig — a krisztinavárosi szinkör nélkül — elvesztheti még magánvagyonát is, ha ugyan lesz neki.

A belügyminiszter nem adott határozott feleletet a kérésre. Temesvár és Pozsony azonban méltán elvárhat annyi igazságot, hogy teljesítse a Nagy László kérelmét. Ez elől egy kis méltányos gondolkodásmóddal elzárkózni nem lehet.

amennyinek az ára elég volna két éhező családot talpra állítani, majd tánczolni fog a nyomorultakért.

Tömörkény István.

Egy kép.

— Róza! Adjatok valamit Gigerlinek enni, aztán lefekhettek.

— Mindenét annak a dögnök adja. Maga sem lakott jól. Jobb volna, ha a holnapi napra gondolna.

— Ne duruzsolj! Tedd amit mondtam, aztán vége.

Róza egy szegény mosónő. Gigerli egy kis rattler kutya. Az aki a házban parancsol, egy hórihorgas molnárlegény. Még egy öreg asszony kuczorog a kályha mellett, ezt könyörületből tartja a család.

Család? Igen. — Róza megszerette e molnárlegényt — aztán — mint ók ezt a viszonyt kifejezték, össze mentek lakni.

Nem is restelték, nem is titkolták senki előtt. Természetesnek tetszett ez így, mert a férfinak hitvese van, gyermekei élnek, e miatt a pap őket nem eskethette volna meg.

Róza szerezte meg a mindennapit. Kijárt mosni, vasalni. Ahol dolgozott, ott élelemmel is ellátták, napi bérét odaadta a molnár legénynek, aki parancsolt, akinek engedelmeskedni kellett.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 22-én.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Gr. Eszterházy Kálmán, Széll Ákos, Molnár Antal.

A kormány részéről jelen vannak. Gr. Szapáry Gyula, gr. Csáky Albin, Josipovich Imre.

A múlt ülés jegyzőkönyve fölolvastatván, hitelesítették.

(A jegyzőkönyv fölolvastatása alatt)

Gr. Károlyi Gábor fölkel és hangosan így szól: Szapáry megígérte, hogy elmegy és megkoszorúzza a Hentzi-szobrot. Kíváncsi vagyok, hogy szavát tartsa és egymagában koszorúzza meg a szobrot. (Nagy derűtség. Az elnök csönget.)

Az elnök jelenti, hogy a király ö Felsége Hieronymi Károlyt az állami főszámvevőszék elnökévé nevezte ki. (Éljenzés.) Jelenti egyúttal, hogy Csernátony Lajost Szapoleczán országgyűlési képviselővé megválasztották.

Az indítvány és interpellációs könyvben újabb bejegyzés nem foglaltatik.

Következik a napirend:

A szobor-koszorúzás ügye.

Az elnök jelenti, hogy a budai szobor-bizottság elnökétől ma reggel egy átiratot vett.

Az átirat így hangzik:

Nagyméltóságú elnök ur!

A honvéd-egyletek központi választmányára tegnap este tartott ülésében azt határozta, (Halljuk! Halljuk! Felkiáltások a szélső baloldalon: Hangosabban!) hogy megjegyzés nélkül tudomásul veszi a budai honvéd szobor-bizottság részéről a szobor leleplezésére vonatkozólag előterjesztett jelentéseket és azokat az egybehivandó rendkívüli honvéd-egyesületi országos közgyűlés elé utasítja.

Miután pedig sem a leleplezési ünnepély, sem az országos honvéd együleti közgyűlés megtartását illetőleg határnap nem tűzött ki és ez ügyben a határozat hozatala alig fog f. évi november 2-ika előtt megtörténni, (Nagy derűtség a szélsőbaloldalon.) az ünnepély elnapolása válik szükségessé, mire nézve ugyan a honvéd-szobor bizottság a lehető legrövidebb idő alatt fog határozni, mégis kötelességemnek ösmerem ezt nagyméltóságú elnök urnak már előzetesen is bejelenteni. Kiváló tisztelettel maradok Budapesten, 1892. évi október hó

Egy kis nedves pinczeszoba a hajlék. Fülledt, bűzös a levegője. Pipafüst fojtó szaga vegyül a takaréktűzhelyről felszálló nedves pára közé. Valami mosogató víz sisereteg a tüzhely-lyukon egy cseréptázkban.

Róza enni adott a Gigerlinek, aztán mindnyájan lefeküdtek.

Gigerli az ágyban a gazda mellett. Róza meg az öreg asszony egy-egy sarokban a földön vaczkoltak.

— Róza! Vettél cukrot a kutyának?

— Dehogyan vettem, hisz jól tudod, hogy nem adták ki tegnap a napszámot a henteséknél.

— Nem mondtam, hogy vegyél.

Róza nem felelt.

A gazda felkelt az ágyból, felöltözött, elment, dühösen csapta be az ajtót maga után.

— Nem hagyja nyugodni a kártya. Verje meg az átok még azt is, aki eltalálta.

— Kártyázni ment ugy-e? — motyog az öreg asszony.

— Persze hogy kártyázni. Az a pár garas furja az oldalát, amit a szappanért kaptunk, tudom nem jön haza, míg egy krajczár lesz belőle.

— Óh! Óh! Fekete gyász, vaskereszt, boldog korona, te tudod, te látod, sóhajtozik az öreg asszony. Mindaketten aludni próbáltak. Nem lehetett. Nem mertek.

— Róza!

— Hallom.

22-ik napján, alázatos szolgája Ivánka Imre, a budai honvéd-szobor bizottság elnöke.

Horánszky Nándor: T. ház! A ház igen t. elnökének ezen bejelentése és előterjesztése folytán, de különös tekintettel azon körülményre, hogy a leleplezési ünnepélynek, melyet az igen t. miniszterelnök ur nagyszerűnek jelentette ki, keresztülvitelére ő vállalkozott: azon kérdést intézem a t. miniszterelnök urhoz, hogy vajjon ezen bejelentés folytán nincs-e valami előterjeszteni valója? hogy esetleg annak kapcsán a ház a további teendőkről intézkedhessék. (Helyeslés balfelől.)

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök: T. képviselőház: Én már korábbi alkalommal is kijelentettem, (Halljuk! Halljuk!) hogy nem tartom szükségesnek, hogy a ház e kérdésben határozzon, mert nem volt másról szó, mint a honvéd-szobor bizottság meghívójáról, melyet a t. elnök ur a háznak bejelentett. Minthogy pedig most a honvéd-szobor bizottság elnöke az ujabban beérkezett átiratában azt jelenti, hogy az ünnepély elnapolása szükségessé válik, én a kérdés további vitatását egyáltalában tárgytalannak tartom és azon esetre, ha a beadott határozati javaslatok a napirendről levétetnek, én részemről szívesem járulok ahhoz, hogy e kérdés tovább ne tárgyalassék. (Helyeslés jobbfelől.)

Eötvös Károly: T. képviselőház! A napirenden levő tárgyra nézve azon levél folytán, melyet a t. ház elnöke épen fölolvastott és azon kijelentés folytán, melyet a t. miniszterelnök ur tett, a helyzet lényegesen megváltozott. A megváltozott helyzettel szemben tehát azon határozati javaslat is, melyet e hó 13-án előterjeszteni szerencsém volt, most már e pillanatban aktuális jelentőségét elvesztette.

Nem azért vesztette el, mintha azon nézetünk változott volna meg, mely azon határozati javaslatban foglaltatott, mert amit mi igenis határozati javaslatunk első pontjában indítványoztunk, hogy t. i. a közös hadsereg illetékes képviselése helyezze el koszorúját 48/49-iki honvédsink egyik dicső tetteinek emlékoszlopánál, azt, mint a haza iránti kötelességet elvárjuk a közös hadseregtől. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

E tekintetben tehát nézetünk nem változott, mert ez a közös hadseregnek, mint az állam egyik intézményének a haza iránti kötelessége marad. (Ugy van! a baloldalon) De nem változott meg nézetünk határozati javaslatunk második pontjára nézve sem,

— Ha most haza jön az urad, megver.

— Meg.

— Jó lenne talán, ha Gigerlinek valahonnét cukrot szereznek.

— Éjjel, pénz nélkül, hogyan?

— Van nekem négy krajczárom, majd átszaladok, a sarok bolt még nyitva van.

— Hozzon, hozzon, a jó isten áldja meg.

Az öreg asszony felzihelődik, elmegy a kutyának cukrot hozni. Hja, a gazda parancsol. A kis kutya most mindenki előtt való. Ó ugy akarja.

— Istenem, ha nem bosszantottam volna fel, — ha cukor lett volna, — nem ment volna el kártyázni.

— Dehogyan nem, akkor is elment volna. Nem ismered még? — sohajtozik az öreg anyó.

*

Egy kerek márványasztal körül kárpi tozott zsölyékben helyezkedik kényelembe a kompánia. A kopott ócska kávéház egyik sarkában cigány zenészek kergetik a durákot. Egy oldal szobában deák gyerekek fesselegnek. Rozzant teke-asztal körül vöröses lánggal pislog a légszesz. Fülledt, nyomott a levegő. Egy elzúllott külsejű öreg ember köhécsel a középső asztalnál, lesi a vendégek minden mozdulatát.

— Uram, ön igazán szép játékos.

mely abból áll, hogy mindennemű tervnek, mely arra irányulna, hogy akár a nemzet nevében, akár a 48—49-iki honvédsink által és nevében a Szent György-téren levő ugynevezett Hentzi-szobor megkoszorúztassék, minden ily tervnek a kormány minden hatalmában levő eszközzel állja útját és ezt hiúsítsa meg, (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) mert ebben a nemzeti közérzetet súlyos megsértése foglaltatik. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Nézetünk tehát nem változott még a megváltozott helyzet után sem. Ez a nézetünk fennáll ma és fenn fog állani ezen túl is. (Helyeslés a szélsőbalon.) Mindamellett én részemről tisztelettel belenyugszom abba, hogy a határozati javaslat ezidőszert a napirendről vétessék le.

Mielőtt azonban erre vonatkozólag lehető rövid indokolásomat előadnám, egy megjegyzést kell előrebocsátanom. (Halljuk! Halljuk!) és ez az, hogy köszönetemet és hálámát — s azt hiszem, valamennyiünk köszönetét és háláját — tartozom kifejezni azon 48—49-iki honvédek iránt, (Hosszas, élénk éljenzés a baloldalon.)

Madarász József: Éljen az a 14 honvéd! (Éljenzés a szélsőbalon.)

Ábrányi Kornél: A többi is, aki úgy gondolkozik! (Éljenzés a szélsőbalon.)

Eötvös Károly: . . . a kik tegnap, mint az országos honvédegyletek központi választmányának tagjai (Halljuk! Halljuk!) összejöttek s hanyatló korrallal és hanyatló erővel, de nem hanyatló hazaszeretettel és lelkesedéssel (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) mindent elkövettek a maguk hatáskörében arra, hogy ezen nemzetünkre nézve nagy szégyent és gyalázatot maguk után vonó terv ne sikerüljön. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Mindnyájunk háláját és köszönetét érdemlik meg azért, hogy nemzetünket is megvédelmezték, de önmaguk becsületét is megvédelmezték. (Élénk tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ebből az egy heti vitából, t. ház, annak tárgyából s az itt fölmerült izgalmas jelenetekből két valóban nem öröndetes tapasztalást kellett levonni.

Az egyik az, hogy a t. kabinet, vagy annak tisztelt elnöke egyáltalában nem sietett magát tájékoztatni a viszonyokra nézve (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) a szél-

— Na tudja, nem az a célom, hogy nyerjek.

— Persze. Az időt töltjük.

— Hatosos játékban nyerni mit lehetne?

A márványasztal felől hatosok csörgeése hallatszik. A csendes teremben kevés beszédű emberek ölik az időt. Csak időközönként hallható egy-egy kártyázó ideges szisszenése, meg a szokásos műszavak törrik meg a csendet.

— Kettő besser.

— Négy a vak.

— Nyolczat hívok.

— Mi van érte?

Egy köpczös ragyás arcú ember söpri be a hatosokat. Egykedvűen, nyugodtan, mintha mi sem történt volna.

Nem is történt semmi. Annyi az egész, hogy azért a pár rongyos hatosért három napig mosott Róza.

A játék éjjel utánig változó szerencsével folyik. A köpczös ragyás ember éjjel után menni készül. Neki mennie kell. Az idő későre jár.

— Osszuk körül még háromszor.

— Nem bánom.

— Hívok öt hatost.

— Tessék a pénzt kitenni.

— Ráérek.

— Pénz nélkül nem játszom.

Nem?

Nem.

ból, hogy magát az országgyűlést, talán magát a fejedelmet is, talán a közöshadsereg illetékes képviselőjét tökéletesen értesíthette volna arra nézve, hogy miről van itt a szó. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Azon szomorú eseménynek vagyunk tanúi is, részesei is, hogy a nemzet képviselője hamis információ útján tévútra vezetett, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) minden megfelelő ok nélkül nagy és szükségtelen, sőt káros izgalomra vezettetett. (Zajos tetszés a szélsőbaloldalon.)

A t. kabinetnek tökéletes biztossággal kellett volna tájékozódni az iránt, hogy vajjon az a szoborbizottság, vagy annak elnöke, Ivánka Imre valóságos belső titkos tanácsos ur joggal, megbízatással s hivatással bír-e arra, hogy a képviselőházhoz e meghívót intézhesse; (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) tökéletes meggyőződést kellett volna a miniszterelnök urnak magának szereznie az iránt, vajjon a szoborbizottság joggal, meghatalmazással és hivatással bír-e arra, hogy a honvédszobor teleplezésének ünnepélyét összekösse Hentzi szobrának ugynevezett nemzeti megkoszoruzásával. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Több hang: Gyalázat!)

Ha a t. miniszterelnök ur utána járt volna, amint kötelessége minden országos dolognál, minden oly dolognál, mely a nemzet törvényhozó képviselőjét és a koronát érdekli, ha utána járt volna azzal a komolysággal, higgadtsággal és kötelességgel, melylyel mind a nemzetnek, mind a koronának, mind az országos kormány tekintélyének tartozik, (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) első percében rájöhett volna arra, amire egy heti izgalmas vita után jöttünk, hogy a szoborbizottság elnöke illetéktelenül, jogtalanul s helytelenül járt el, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) egy misztifikáczió lett az áldozata a maga könnyelműsége által, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) s egy misztifikáczió lett, tévútra vezetetésnek lett áldozata a képviselő testület és a korona. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ez az a szomorú tapasztalat, amelynek ma tanúi és részesei vagyunk.

A második pedig az, hogy a t. miniszterelnök ur meggyőződött az országban levő honvédegyletek tanácskozásainak eredményéből, s meggyőződött itt a képviselőházban nyilvánult közhangulatból most már arról, hogy az a terv, mely szerint a Hentzi-

szobor megkoszoruzandó volna, a nemzet érzelmeivel és megnyugvásával nem találkozik; (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) meggyőződött arról, hogy a nemzeti közérzet azt el nem tűri. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A nemzeti közérzet egy része a hazafiságnak, de a hazafiság nem igaz hazafiság akkor, ha a nemzet legszentebb hagyományait szakítani akarnak, vagy tudnak. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Nemzetünk hazafiságának egyik alkotórésze hagyományosaink tiszteletben tartása, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) egyik lényeges alkatrésze a nemzet igazi érületének mindenkor való tisztelete. (Igaz! Ugy van a szélsőbaloldalon.) Ezen hazafiságnak élén, ezen nemzeti érület legmagasabb tisztelőjeként az ország kormányának és kormányelnökének kellene állania. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Az a kormány, mely az általa kormányzott nemzet érületének és hazafiságának alkotó részét képező hagyományokat nemcsak nem tiszteli eléggé, nemcsak diadalra juttatni nem képes, hanem képes azokat még megsérteni is, az a kormány nem áll feladata magaslatán, az a kormány nem méltó, hogy helyén maradjon. (Hosszantartó helyeslés és zajos éljenzés a szélsőbaloldalon.) Én, t. képviselőház és elvártaim, elvárjuk a t. kormánytól, hogy ezen súlyos és keserű tapasztalatokból, melyekre ő adott okot, melyeknek ő a tárgya, levonja a szükséges konzekvenciát. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Vonja le!)

Ezzel a megjegyzéssel, t. képviselőház, hozzájárulok a t. miniszterelnök ur azon indítványához, hogy a tárgy vétessék le a napirendről, egyúttal magam is beleenyugszom abba, illetőleg kijelentem, hogy határozati javaslatomnak ezidőszert a napirendről való levételét kérem. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Gr. Károlyi Gábor: Most már mehet, mehet haza! (Zaj.)

Gróf Apponyi Albert: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Mint a ház asztalára letett határozati javaslatok egyikének beadója, szintén kötelességemnek érzem nyilatkozni arra nézve, hogy miként képzelem saját határozati javaslatomnak sorsát az imént tett nyilatkozatok alapján. (Halljuk!) Mindenekelőtt én is csatlakozom a megelégedésnek és hazafiai örömeink kinyilatkoztatásához a fölött, hogy ez az odíozus ügy

A kis pinczeszobában mélyen aludt a két asszony, mikor az ember hazasompolygott.

Nem csapott zajt, mint a ki lopni akar, becsuszott az ajtón.

— Alszanak, — mondja halkan.

Azután az ágy szélére ült.

— Róza!

— Mit akar? — riad fel az asszony, megragadva a gazda kezét. Azt hitte, hogy meg akarja ütni.

— Ne félj, nem bántalak.

Azután hozzátette csendesen:

— Róza, elvesztettem a szappan árát.

— Mit csináljak?

Gigerli ott gubbaszkodott, az ember lábánál; az orrába rugott a kis kényes dögnek, aki e mián való fájdalomában keservesen vonitva húzódott az ágy alá.

— Eredj, gaz . . .

Aztán az asszonyhoz fordult:

— Te, szegény asszony, én meguntam ezt a czudar életet . . . Elmék . . .

Az asszonynak majd kiszakadt a lelke a sikolyban. Leesett a gazember lábához, csókolta, jajgatott:

— Jaj, szegény uram, mit akarsz tenni? . . . Meghasad a szívem.

Palóc.

ilyeténképen — és ebben a formában reményem mindenkorra — a hazának láthatáráról eltűnik. (Élénk helyeslés és éljenzés a bal- és a szélsőbaloldalon.) Csatlakozom az elismerésnek és hálának azon nyilvánulásához, melynek Eötvös Károly t. képviselőtársam ékes szavakkal kifejezést adott azon 1848-iki honvédek iránt, kik a maguk körében el tudták érni azt, hogy az az oly széles körökben általános megütközést keltett terv, az a törv., mely a maga eredményében nem a kibékülésnek, hanem a kedélyek elkeseredésének (Ugy van! balfelől.) s ez ország érdekeinek ellentétes harcok fölidézésének (Ugy van! balfelől.) lett volna kiindulási pontja, el van temetve. (Élénk helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon és fölkiáltások: Éljenek a honvédek!)

De, t. ház, tartozom annak kijelentésével, (Halljuk! Halljuk!) hogy midőn én a vita kezdetén az ügynek békés kiegyenlítésére alkalmas és módot nyújtottam a kormánynak, (Ugy van! balfelől.) ezt nem azért tettem, mintha a kérdés érdemére nézve bármi habozásban, bármi ingadozásban lettem volna önönmagammal, mintha nem lett volna arra nézve épp oly határozott véleményem, mint amely határozott vélemény nyilvánul Eötvös Károlynak határozati javaslatában. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tanusítottuk ezt az által, hogy az a párt, a melyhez tartozni szerencsém van, midőn az általunk odanyújtott békéltető jobb rideg visszautasítással találkozott, midőn annak reménye elenyészett, hogy a nemzeti önérzetnek sérthetlenségét békében tudjuk megóvni, ahhoz az indítványhoz csatlakoztunk. Mert a nemzeti önérzetet megóvni első kötelességünk, szükségében, közös harcban. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A békét megkísérteni kötelességünk volt, a béke nem sikerülvén, — nem a mi hibánkból, — a harcot föl venni másik kötelességünk volt (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) és e másik kötelességet teljesítették t. elvártaim és csak a vitának ezen, a t. ház körén kívül történt események folytán beállott befejezése az, ami engem megfoszt attól a szerencsétől, hogy a dolog érdemére nézve személyesen is teljesítem a harc kötelességét. (Helyeslés balfelől.)

Nem tehetem azonban, t. ház, hogy az eszmék zavarának elkerülése szempontjából egy szóval ne reflektáljak arra a teoriára, melylyel ezt a kettős megkoszoruzást plauszibilissá tenni iparkodtak, t. i. arra a bizonyos lovagiassági teoriára. (Halljuk! Halljuk! a bal- és szélsőbaloldalon.) Én ezt a teoriát úgy etikai szempontból, mint a legnagyobb nemzeti érdekek szempontjából erre az ügyre, erre a tervre való alkalmazásában elhibázottnak tartom.

Lovagiassággal igenis tartozunk mindenkinek, lovagiassággal tartozunk, elismerem, becsületos ellenfeleinknek is. De nem tartozunk-e lovagiassággal saját fiainknak, saját hőseinknek is? és ezen lovagiasság követelménye nem az-e, hogy hálások legyünk irántuk? és hálások vagyunk-e emléük iránt, ha hasonló mértékkel mérünk nekik és hasonló mértékkel mérünk ellenségeinknek is és az elismerés és dicsőítés ugyanazon módját nyújtjuk nekik, melyet nyújtunk ellenségeiknek? És a megkoszoruzás egyenlőségének eszméjében ez a gondolat foglaltatik. Ez az eszme az, melyet visszautasítunk, nem a kiengesztelésnek és kibékülésnek eszméjét utasítottuk vissza.

De különösen nincs otrombább ráfogás, mint az, amely ezen pártnak, de sőt az egész ellenzéknek most lefolyt küzdelmét, mint a hadsereg elleni támadást, mint a hadsereg elleni ellenséges indulat kifejezését akarta feltüntetni. (Ugy van! Ugy van! a bal- és a szélsőbaloldalon.) Hisz ebben az egész vitában a fölshólalók egyikének részé-

— Gazember! Csáló!

A kis köpczös ragyás ember nyugodtan feláll, torkon ragadja partnerét s kidobja az utcára.

Senki sem törődik vele a jelenlevők között, gyakran megtörténik itt az ilyen, mindennapi dolog.

A Gigerli meg, mialatt a gazdája végig hempergett a kövezen, otthon ropogtatta a czukrot.

*

Róza magas, nyulánk, szőke asszony, mély tűzű szürke szemekkel. Mig cseléd volt, a molnár legény volt az ő is m e r ő s e. Feljárt hozzá, ha az urék otthon nem voltak.

Mikor fölnezeni nem lehetett, a kapu előtt várta. Ez volt az ismeretségük. Vasárnaponként sétálni is együtt mentek. Boldogságról, házi tűzhelyről beszélt a legény, Róza áhitattal hallgatta. Ez volt a szerelmük.

— Te fogsz nekem parancsolni.

— Szeretni foglak.

— Én leszek az, ki engedelmeskedem.

— Jó leszek hozzád.

Ez volt az egybekelésük esküje.

Róza már későn tudta meg, hogy kedvesét más asszonyhoz fűzte a pap áldása. Rabja volt már ekkor a szenvedélynek, szeretett, megbocsátott, nem törődött semmivel.

ről sem emelkedett egy hang sem, mely a mostani hadsereg ellen irányult volna, mely a mostani hadsereg érzelmeit sértette volna. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Sőt ellenkezőleg, nem haboztam kijelenteni, hogy ez részünkről a legnagyobb igazságtalanság volna. Mert a hadsereg tényezői nem tehetek róla, hogy a magyar állam kormányfői félrevezették. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) A hadsereg tényezői részéről ez alkalommal — ezt szívesen elismerjük — teljes jóindulat, teljes jóhiszeműség és teljes jóakarat mutatkozott; a felelősség ezért a hibáért, amely itt történt, nem az övé, és a támadásokért, amelyek e hiba ellen irányultak, nem nekik szólnak, hanem szólnak egyedül azon csekély ügyességű államférfiaknak, (Ugy van! Derűtség a bal- és szélsőbalon.) akik egy nagyszerű eszmét fölkapva, e nagyszerű eszmét kivitelében a maguk dimenziójára szállították le. (Zajos derűtség, éljenzés és taps a bal- és szélsőbalon.)

Valóban, t. képviselőház, bámulatra méltó a tévelygéseknek és hibáknak az a sorozata, amelylyel ez az ügy a kormány részéről vezetett. Elsőben is azt hiszem, hogy minden olyan kérdésben, minden olyan eszmének fölmerülésénél, minden olyan indítvány megtételénél, amely a nemzeti élet legkényesebb oldalát, az érzelem világát illeti, minelőtt egy kormányfői az akcióba belevinné a legnagyobb faktorokat, mielőtt az akcióba belevinné saját kabinetjét, mielőtt az akcióba belevinné saját pártját, mielőtt az akcióba belevinné az országgyűlést, mielőtt az akcióba belevinné a koronát, (Ugy van! Ugy van! Helyeslés balfelől.) mielőtt a koronának szentesítését kérné oly cselekményekre, melyek a korona engedelmé nélkül nem történhetnek meg: kötelessége magát a közérzület iránt tájékozni, kötelessége magának bizonyosságot szerezni arra nézve, hogy amit ő indítványoz, amire a koronának hozzájárulását kéri, amire a miniszter az ország képviselőtársaságának hozzájárulását kívánja, hogy az az egyhangú közérzületnek megfelel; mert ha kibékíteni, kiengeztetni, ha általános nemzeti ünnepet ülni akarunk, ha a keserűségeket eltemetni, ha a harcokat feledtetni és nem új keserűségeket teremteni, új harcokat felidézni akarunk, akkor, t. ház, a közérzületnek egyhangúságára van szükség. (Ugy van! Ugy van! Tetszés balfelől.)

És mindezeket a t. kormányelnök ur elmulasztotta. Ő politikai működésének eddigi fényes sikerei által elbizakodottá téve, (Élénk derűtség és tetszés balfelől.) azt tartotta, hogy annyira ismeri a nemzeti közérzületet, hogy ő neki senki tanácsára, senki fölvilágosítására nincs szüksége, ő azt a genialitás infuúziójával eltalálja önmagában, meglespi a világot egy nagy eszmével, mely előtt le fog borulni mindenki; és így a kiengesztelődés, az általános kibékülés, az általános lelkesedés, egyszersmind az ő államférfiúi nagyságának talapzatává is lesz. (Élénk tetszés és derűtség balfelől.)

És miután a dolog előkészítésében ez az első hiba, ez az első mulasztás megtörtént, mégis az ellenzéknek minden árnyalata — és ezt hangsúlyozom — tekintettel azokra a nagy érdekekre, melyek itt könnyen veszélybe kerülhettek, a miniszterelnök urnak békét és kiegyenlítést kínált és pedig olyan formákban, melyeket ő határozhatott meg, melyek közt ő választhatott, melyekből ő is kabinetjével, kormányzati tekintélyével azon kvantumával, mely az eddigi kormányzata folytán még fennmaradt (Derűtség.) kerülhetett volna ki, annak további csorbitása nélkül. Megkínáltuk őt békével, a magánbeszélgetéseknek egész sorozatát, megkínáltuk a ház t. elnöke által összehívott értekezletben, megkínáltuk itt a házban az ország színe előtt, mikor már láthathatta, hogy tervéhez való makacs ragaszkodásának mi lesz a következménye, mikor tehát — én legalább úgy érzem — ha azt a híres tervet saját kompromissziója nélkül sem ejthette, inkább saját kompromisszióját kellett volna választania, mint sem kitenni az

országot azoknak az igalmaknak, melyek előreláthatók voltak. (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés balfelől.)

Miután azonban a t. miniszterelnök ur minden kiegyenlítési kísérletet visszautasított, kötelességünk tette, hogy a harcot felvegyük.

És most következik a végén az egész épületnek betetőzése, koronája. Kisült, hogy ami fölött itten napokon át vitakoztunk, kisült, hogy a mi mellett a miniszterelnök ur a koronának beleegyezését elnyerte, kisült, hogy ami mellett a kabinetjének szolidaritását a ház elé állította, kisült, hogy a mihez, a pártjához való hűség nevében, a feltétlen támogatást kérte, kisült, hogy mindez tárgytalan, (Derűtség a bal- és a szélsőbalon.) mert kisült, hogy az a szoborbizottság, a melynek javaslata mellett a t. miniszterelnök ur az állami organizmusnak összes fenséges hatalmasságait mozgásba hozta és a nemzeti érület összes hurjait regzésbe hozta és a legnagyobb és esetleg legvégzetesebb harcot előidézte, a legközelebbi forumnak, a központi honvédtársaság határozata szerint nem volt illetékes ezen program végleges megállapítására, hanem hogy erre egyedül az általános honvédyűlés illetékes. (Élénk derűtség és tetszés a bal- és szélsőbalon.)

Mindezek után természetes, t. ház, hogy az általam beadott indítványt ez idő szerint én is tárgytalannak tekintem, de valószínű, hogy nemsokára tárgytalanná fog válni a vitakozás a miniszterelnök ur kormányzati képessége és hivatottsága fölött is. (Élénk tetszés és derűtség a bal- és szélsőbaloldalon.) Akkor, t. ház, szívesen fogok hozzájárulni ahhoz, hogy az a koszorú, a mely a Hentzi-szobornak volt szánva, ha esetleg már meg volna rendelve, nehogy kárba vesszen, a miniszterelnök kormányzásának koporsójára tétessék (Hosszantartó taps, derűtség és éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.) azzal a fölirással, hogy „Nyugodjék békében.“ (Élénk derűtség a bal- és szélsőbaloldalon.)

Akkor ezen nyugalmanak békéjét nem fogom többé zavarni. De addig, míg a miniszterelnök ur még ezen kormányzati sikerek után mindennek, aminek ezen országban a kompromisszió fölé kellene emeltetni, kompromittáltatása után is hivatottnak érzi magát arra, hogy az ország kormányzatát tovább vigye, addig a koszorút megadom neki, de a szalagot a „Nyugodjék békével“ fölirással nem nyujthatom hozzá. (Derűtség és helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon), addig kénytelen vagyok a harcot az ezen tapasztalásokból meritett fokozott erélylyel folytatni és azzal a bizalommal, amelyet egy nagy szövetséges nyujt nekem.

És ezt a szövetségest meg is nevezem: Beöthy Ákos t. képviselőtársam egy francia mondást idézett, hogy az uralkodó kormányzati maximát fejezze ki: „Si la betin est faitr, il faut la soutenir“. Én az én új szövetségesemnek megjelölésére szintén egy francia közmondást idézek és ez így hangzik: „c'est le ridiente, qui tue“. Élénk derűtség és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Különbön belenyugszom abba, hogy ezidőszerint az én határozati javaslatom is mint tárgytalan a napirendről levétessek. (Hosszantartó zajos tetszés, taps és élénk éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Szapáry Gyula Apponyinak megjegyzi, hogy az az eljárás, melyet Apponyi a békejobb nyujtásával követett, nem volt őszinte. (Nagy zaj a balon. Halljuk! a jobbon.) Ez nem volt semmi más, minthogy erre az

oldalra is, arra is kokettirozott. Aki két iránynak akar eleget tenni, az két szék közt a pad alá esik. (Zaj, gunyos nevetés az ellenzéken.) Ez a kérdés még nincs levéve a napirendről s ha teljes nyugalommal és szenvedély nélkül fog tárgyalatni . . . Balról: Soha sem fog! Soha! Soha! Az ellenzék, mely jelét adta annak, hogy a szenvedély uralma alatt áll, nem illetékes megítélni, hogy hibát követett-e el a kormány. Neki nem föladata, mint már megmondta, hogy afölött határozzon, illetékes volt-e a szoborbizottság? Az akció nem volt a kormány akciója, s a kormány csak helyeselte a bizottság eszméjét (Elég rossz!) s ezért elvállalja a felelősséget. Ez nem volt hazaárulás, hanem legjobb meggyőződése.

Elnök. Eszerint a meghívó levétetik a napirendről. (Riadó éljenzés. Éljen az elnök! Mind fölállnak. Vétessék le a miniszterelnökkel együtt a napirendről! Meg-megújuló éljenzés.)

Öt percz szünet.

Szünet után

Csáky Albin gr. felel Kemény Pál interpellációjára, melyet még a nyári szünet alatt tett a borzavári templom építése tárgyában. A dolgot Kemény Pál és a ház tudomásul vette.

Elnök indítványozza, hogy a legközelebbi ülést november 3-ára tűzzék ki.

A ház hozzájárulása után az ülés 12 órakor ért véget.

U j d o n s á g o k.

— okt. 22.

Tájékoztató.

Okt. 23. A Dugonics-társaság szépirodalmi osztályának ülése d. e. 10 órakor.

Okt. 26. Városi rendes közgyűlés.

Okt. 28. A közigazgatási bizottság ülése.

— Babó Emil a választói között. A második kerület képviselője holnap vasárnap Szt.-Mihálytelekre megy, hogy az ottani választók előtt beszámoljon eddigi működése felől. A választók nagy ovációkban fogják részesíteni a népszerű, szeretett képviselőt.

— Személyi hir. Pálffy Ferencz polgármester és László Gyula tanácsnok ma az ismeretes fogyasztási adóberlet tárgyában a fővárosba utaztak s holnap délelőtt fognak tisztelegni Tisza Lajos grófnál.

— A nyárfa-ügy a fegyelmi választmány előtt. Ma késő délután ült együtt a fegyelmi választmány Kállay Albert főispán elnöklete alatt, hogy kimondja az ítéletet az ismeretes nyárfateknő-ügyben. A választmány behatóan foglalkozott Zombory tanácsnok fegyelmi ügyével, melyben az ügyész tudvalevőleg 200 frt bírságot indítványozott. A fegyelmi választmány ítéletet nem hozott, mert pótvizsgálat elrendelését látta szükségesnek.

— A Dugonics-társaság. A tudományos és irodalmi-társaság mindkét osztálya ülést tart holnap, vasárnap. Ugy a tudományos, mint a szépirodalmi osztályok ezen első ülésükön állapítják meg az ügyrendjeiket és új rendes tagokat ajánlanak.

— A szegedi 48-asok és a Hentzi-szobor. Holnap majd elválik, hogy a szegedi 48/49-es honvéd-egylet tagjai úgy gondolkoznak-e épen, mint az elnökük? S az elnökük úgy gondolkozik-e ma, mint ahogy az első pillanat hatásában gondolkozott; hogy midőn már most tudja, ki volt az a Hentzi, fog-e sorakozni azoknak a sorába, akik egy hazaárút dicsőíteni akarnak. Mi nem kételke-

dünk, hogy a szegedi 48—49 es honvéd-egylet szintén azon hazafias bajtársaik mellé állanak, akik fölháborodással hangoztatják tiltakozó szavukat a Hentzi-merénylet ellen.

— **Restauráció egy árment. társulatban.** A sövényháza-szegedi ármentesítő társulat ma délelőtt tartotta meg éves közgyűlését a városi széképületben Pálffy Ferencz polgármester elnöklete alatt. Az ármentesítő társulat ezen a közgyűlésen restaurált is. Egyhangulag megválasztotta: elnökévé Pálffy Ferencz polgármestert, al-elnökévé dr. Lázár György h. polgármestert. választmányi tagjaivá: László Gyula tanácsnokot, Hegedüs István tápai jegyzőt, Marosi Mór, Tajthy dorosmai jegyzőt, Zsarkó sándorfalvi jegyzőt és Novák József uradalmi ügyészt, a magy. államvasutak részéről Faragó felügyelőt. A választás 3 évre érvényes. A közgyűlés elfogadta ezután a társulat jövő évi költségvetését. A társulati budget 141,000 forintban van megállapítva. Indítvány tetetett, hogy a társulat gondoskodjék tisztviselőinek sorsáról nyugdíj létesítésével. A közgyűlés elfogadta az indítványt és javaslat készítésére egy 3 tagú bizottságot küldött ki, melynek elnöke dr. Lázár György, tagjai Marosi Mór és Hegedüs István. A társulati közgyűlésen a magyar államvasutakat Faragó felügyelő képviselte.

— **A főispán helyettese.** Eddig csak kinevezett főispáni titkára se volt szüksége Kállaynak, imhol azonban — helyettese már vagyon. Nem az a mindenikünk által kedvelt férfi, aki közhiedelem szerint egyedül jöhett kombinációba erre a diszes állásra, hanem egy egészen más — minden kombináción kívül eső férfi jutott a kitüntetéshez. A főispáni helyettesi állás váratlanul történt betöltésének története ez:

Várossy Ferencz közismeretű mérnök és volt interpelláltnak, tudvalevőleg igen életre való tervvel foglalkozik. Lóvasutat akar építeni a Kálvária-uton végig a temetőig.

A városi mérnöki hivatal azonban nem egészen a kedvére sietett az ő tervének a fölülbíráásával: gyorsabban szeretné ő csinálni. Hát elment panasza Kállay főispánhoz.

— Méltóságos uram, tessék megnógatni azokat az urakat.

A főispán esillapította a felháborodott férfit.

— Legyen csak egészen nyugodt, kedves mérnök ur, menjen csak szépen a mérnöki hivatalba, kérje meg az urakat, majd megcsinálnak azok mindent rendesen.

Várossy egyenesen a mérnöki hivatalba ment, de ott nem talált épen senkit. Hát ha szóbelien nem lehet, majd végez ő írásosan.

Leült és Magyar Endre osztálymérnök címére a következő rendelkezését írta le egy iv papírra:

Kállay főispán ur megbízásából jártam itt, ezennel megsürgetem ügyem elintézését.

Kállay főispán helyett Várossy mérnök.

A mérnöki hivatal persze rögtön elintézte a helyettes főispán ur dolgát.

Mikor pedig ezt a főispán megtudta, megvonogatta a vállát és így szólt:

— Én nem bánom, de mit szól hozzá a hü — Weiner?

— **Az iskolák megnyitása.** A járványbizottság is kimondotta már, hogy nincs kolera s holnapi üléséből fogja értesíteni az iskolák igazgatóságát arról, hogy az iskolák megnyitását holnaputánra, hétfőn reggel nyolcz órára határozta. A főreáliskola, városi zenede igazgatói értesítettek már bennünket arról, hogy a vezetésük alatt álló tanintézetek hétfőn reggel újra megnyílnak.

— **Feiségsértés vádja alatt.** Nem hiába Zenta a hazája a tulvirágos stilusnak, de kikerül onnan ennek mindenfajta nyilvánulása. Most egy odavaló földművest felségsértés miatt tartóztattak le a csendőrök. A Zenta és Adorján között közlekedő vonaton utazott Nagy János uram, ókanizsai

gazdaember. Vele szemben meg ült Nagy Péter zentai polgár. Politizálni kezdtek. A szó rátért a fölségre. Nagy János uram dicserni kezdte az uralkodót, Nagy Péter azonban az ellenkezőjét tette De még be sem végezhette egészen rut szavait, midőn egy csendőrségi járőr, amely ugyanebben a kocsián utazott, letartóztatta. Nagy Péter uram most a szabadkai törvényszék fogházában szidja a nyelvét.

— **Iskolaszéki ülés.** A városi iskolaszék f. évi október 24-én délután 4 órakor a városi széképület bizottsági termében ülést tart, melyen a női kereskedelmi tanfolyam ügyét fogják tárgyalni.

— **Egy betegsegélyző-pánztár alapszabályai.** A szegedi kereskedő-íjak betegsegélyző pénztárának az alapszabályait nem hagyta jóvá a belügyminiszter. Hibáztatja az alapszabályok több pontját. Így: hogy „nem köteles belépni mindenki“, hanem „beléphet mindenki“. Nincs kitüntetve, hogy mily arányu befizetéssel járulnak a pénztárba a keresettel nem bírók, a tanoncok, a gyermekágyi segélyről nincsen említés téve az alapszabályokban. Azt, hogy a választmányba a kereskedő-íjak társulata három tagot küldjön, törvénybe ütközőnek tartja.

— **Fiók-restaurálás.** A városatyák kenyérszotgatást fognak végezni, még pedig jó esomót az októberi rendes közgyűlésen. Meg is fognak jelenni hűségesen, mint a nagy eseményhez illik. Apró-cseprő állások lesznek betöltve, számszerint: 20. Egsz fiók-restaurálás lesz. Nyikorog is a kilincs városatyuskáké ajtaján. A felsővárosi rendőrbiztosi állásra különösen erős kortekedés léssen. Szép számmal vannak rá pályázók. Ezen kívül be lesz töltve a 20-iki közgyűlésen: 1 számtiszi, 1 segéd-zámtiszi állás, a levéltári segéd állás, egy I. oszt. irtoki, 4, esetleg 6 II-od oszt. irtoki, 1 adókézbesítő (a belterületre) 1 bírósági kézbesítő (a külterületre) és 7 adóvégrehajtói (a belterületre) állás.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Fodor Lajos okleveles kisdédvót és a hódmezővásárhelyi városi minta kisdédvóda vezetőjét, az ottani állami kisdédvónöképző intézetéhez minta övői állásra nevezte ki.

— **Szerencsétlenség.** A szegedi kenderfonógyárban ma az esti órákban nagy szerencsétlenség történt. Este 6 órakor a palér gondatlansága folytán egy darab tüzfal építkezés közben leszakadt. Három kömives, részben a fején, részben a lábán szenvedett sérülés, a sérülések azonban állítólag nem veszélyesek.

— **Saras világ.** Bekerkezvén az őszi idő, beérkeztek a rendes köztisztasági általános skandalumok mellé az időnkinti skandalumok, amelyeket szid ezidőszerint — adója nagyságához mérten — minden szegedi polgár. Az átjárók tisztítása a már megszokott nincsetlenségek közé tartozik s az utcákon szaporodó szemét miatt nem sokára odajutunk, mint az a derék alföldi város, amelynek a szenátora hosszas gondolkodás után elhatározván, hogy főútcájáról hihordatja a szemetet, a piszokrótyg alatt kész kövezetet talált. Az illetékes körök csak az illetéket szedik föl s egyébbel nem igen gondolnak. Figyelmeiket, ha egyáltalán ilyenféle dologgal rendelkeznek, föl hívjuk a marstéri ártézikut körül levő állapotokra, ahol térdig lábálnak a sárban, míg a kuthoz hozzájutnak azok, akik ártézivizet akarnak inni.

— **A vásárról kitiltott iparosok.** A szegedi iparosok őszi vásárlátogatását a város járványhirbe keveredése ugyan csak megzavarta. Mint megirtuk, a N.-szent-

miklósi hatóság egyenesen eltiltotta a szegedi iparosokat az ottani vásáron való megjelenéstől. A jó későn jött tilalom hírévé, a szegedi iparosok ma a rendőrkapitányi hivatalhoz és a kereskedelmi és iparkamarához fordultak orvoslásért. A kamara rögtön sürgönyözött a kereskedelemügyi miniszteriumba, hogy miután Szegeden kolera-járvány nincs és különben sem tiltott cikkeknek vásárra viteléről van szó, távirati uton rendelkezék a miniszterium is. Ma délután, az utolsó órában megérkezett a távirati válasz, hogy a szegedi iparosoknak a szentmiklósi vásárra való akadálytalan bebocsátatása iránt a miniszter intézkedett. Az éppen a szegedi hetivásárban áruló itteni iparosok nagy örömmel vették az értesítést és már eleve fölfogadott kocsiokon azonnal utnak indultak a vásárra.

— **Kolerás értesítések.** A belügyminiszter két kolerás értesítést küldött le ma a hatóságokhoz. Az egyik az, hogy Budapesten a kolera miatt két héttel elhalasztják a Lipót napi vásárt, a másik pedig, hogy az északamerikai Egyesült államok nem engednek a partjukra kiszállni az öreg Európából utazó fertőzött kivándorlókat.

— **„Nyissátok ki a nagy parazolt“.** Tegnap az esthomályban a szakadó esőben történt. A Széchenyi-téren ment egy karsu lány, ázott a szegényke, a kalap tolla csupa lucok, a kabátja fényes az esőtől, a cipője átázva teljesen, így siet előre. Nyomában egy ur, aki egy pillanatig még habozik, azután a Pallavicini-utca szegleténél odavágódik melléje:

— Szabad följáánlanom a parazolt?

Mit szólt az ázott leány, nem hallatszott, mert már ki volt bontva a nagy parazol és alatta ők ketten. S amint mennek-mendegélnek, egyre jobban esik, egyre lejjebb száll a nagy parazol ernyője, egyre közelebb simultak egymáshoz...

Mig a hétválasztó nagy kapujához értek, egyszerre eltűntek, mintha a kapu kapta volna be őket, minél fogva a kouplette is be lehet fejezve:

„Csukjátok be a nagy parazolt“.

— **A jóllakott tótok dolga.** Azóta jóllaktak a felsővidéki tótok, de azért van még dolga az árvamegyei inségügyi bizottságnak az ő ügyükkel. A bizottság beszámolólt tart a nagy etetésről s a mai postával lapunkat is fölkéri a következő „fölvívás“ közlésére: Miudazen nagylelkű adakozók, illetve gyűjtők, kik az árvavármegyei inségesek részére beküldött készpénzbeli és terményekben való könyöradományokról elismervényt nem kaptak volna, tisztelettel fölhivatnak, hogy ez iránti fölszólamlásaikat lehetőleg a folyó hó végeig alólirott választmányhoz juttatni sziveskedjenek. *Az árvavármegyei inségügyi bizottság.*

— **Katonaszökevény.** A bajai huszárezred hatodik századánál fogyasztotta Erdélyi János a császár kenyerét, de nem izlett neki a prófont, bucsút mondott a kapufélfának. Katonáék nem sokat tréfálnak az ilyen esetekben, kerestették biz őt mindenfelé, legelőször is itthon Szegeden, de nem találták. A csendőrök azonban e napokban megcsipték Jánost, és elvitték vissza Bajára, hogy folytassa a gyöngyéletet.

— **Dinamitmerénylet.** Nehány hónap óta elmaradtak a dinamitmerényletek a délvidéken, de már újra kezdődik megint. A legújabb eset Székuton történt meg. Szutor Ignác odavaló lakos háza ablakába dinamitot tett valaki, amely éjjel fölrobbant. A hatalmas erő megrongálta a ház falait, összetörte a szoba butorait, az ajtót, a szobában levő porcellán edényeket s 15 képet. Maga Szutor és a neje is megsérültek. A tettes ismeretlen.

— **Az ő-becsei családi dráma.** Az Ó-Becsen nemrég történt családi dráma folyta-

tásaként, — mint értesülünk — az újvidéki törvényszék Jovanovics György ó-becsei birtokost szándékos emberölés miatt vád alá helyezte. — Jovanovics György jó-módu földbirtokos nőül vette egy ó-becsei ügyvéd leányát, egy havi házasság után éjjel-lővés dördült el a lakásban és Jovanovics György neje, mire a cselédség előjött, a lösebe következtében a halállal vívódott. Mivel a házasság rosszul éltek egymással, az a gyanu merült föl, hogy feleségét a férj lőtte agyon s minthogy az igazságügyi orvosi tanács is azon véleményének adott kifejezést, hogy a szándékos emberölés nincs kizárva, a törvényszék hitvestáron elkövetett szándékos emberölés vádját formulázta ellene.

— **98 hamis váltó.** Ne méltóztassék a zsebeibe kapni... nem Szegeden történt meg a 98 rendbeli hamisítás. A délvidéken, a krassó szörénymegyei Uj Karánsebesen és Temes Szlatinán. A hamisítók: két dicő római utód, Baneszku Martin és Pável Misa, mindkettő temes-szlatinai lakos. A jó orru Baneszku ur már el is füstölgött a határból. — Különbön kiterjedt banda volt ez, amely jámbor oláh földművesek neveire rendszeresen üzte a váltóhamisítást. Így az új karánsebesi Sztankovits-féle takarékpénztárból 21 hamis váltón vettek ki kisebb-nagyobb összegeket, az ugyanottani Müller-féle takaréktárt pedig 21 darabbal tisztelték meg. Itt történt meg ellenük a följelentés. A csendőrség csak az egyik hamisítót tartóztathatta le, Pável Misát, mert a másik már akkor tul volt ungon-berken. Pávelnél házkutatást tartottak, amely alkalmával 43 darab már szépen elkészített hamis váltót találtak meg a padlás gerendája alatt. Pável különben tagad s azt mondja, hogy Baneszku rejtette a hamis váltókat oda. A Baneszku-familia meglehetősen belekerült a csáváca. A hamisító atyjánál, Iliánál is találtak 15 darab hamis váltót. Letartóztatta a csendőrség Banu Athanáz, Baneszku Ismailt s a megszökött Baneszku Martin szeretőjét, Trandafir Balazin fiatal leányt. A megszökött váltóhamisító után nyomoznak.

— **Lelőtt fatolvaj.** A délvidéki Gerecz község határában a csendőrség letartóztatta Szabó Lajos kincstári erdővédet, aki Poganez Gligor fatolvajt lelőtte. Az erdővéd azzal védekezik, hogy Poganez fejével támadt reá. Állítását azonban nem tudja bebizonyítani.

Megöltek egy asszonyt. Szükszavu távirat jelenti Titeiből, hogy Mosorin községben megöltek egy szép asszonyt, Bajagovics Rádánét. A nyomozást megindították.

— **Krausz M. áruházának mai lapunkban megjelent hirdetését ajánljuk a közönség figyelmébe most a Jäger-saison küszöbén.**

Egy pár csizma.

Megcsipkedte a lány orcáját a hideg szél, mely leszedi a fák fakó, meggyűrösödött levelét. A keszkenője piros virága se pirosabb a képe rózsájánál, a topánkája meg akkora, mint egy rigómadár szárnya, hanem csupa merő lucok. Az istenadta még megfázik, ám bár a dereka, mely hajlás, mint a szegfűszál — jó meleg szörkendővel van átalakítva.

A tanyáról jött, azt mondja, hogy egyszerre elhervadt odakint a fű, olyan hideg a homok, mint a jég és a kocsikerék úgy szalad rajta, mint akár a városi faszteren. Be kellett jönnie a városba gyorsan, még ma, bejött volna térdig érő csatákban is, mert rossz hírt hallott a Jancsi felől.

Hm, hát a Jancsi... eresztette a szót az ajtónálló rendőr a bajusza közé.

A lány piros száján meg ez a sóhajlás szállt ki.

— A Jancsi hát...

A kezében egy pár rámás legény csizmát tartogatott. A mutató ujjára, melyet pirosra fujt ki a szél — volt akasztva a csizma „stringi”-je, így lóbázta ottan nyugtalanul, fel-felszedgetve a megfázott lábait az ajtó előtt.

Szerette volna már most tudni az ajtón örködő nagyhatalmasság, hogy ennek a szép szál pipacsvirágnak mi köze van a Jancsihoz, de a lány elkerülte a szót, mint a tüskés bozót, hogy bele ne akadjon, hanem arról járt a szája szaporán, hogy bár a jó isten soha se teremtett volna korcsmát, de ha már teremtett, minek csinálta a bicskát a szegény legény bajára. Ha puskát tilos tartani, mért nem rendelik el a törvényes urak, hogy bicskát se szabad a legénynek szabadjára magával hordozni.

— Az hát, ugy-e, hogy a Jancsit meg bicskázták? faggatja a rendőr.

— Jaj, a Krisztus mentse meg, riadozott a lány — dehogy az, hanem rávlik, hogy ő szurta meg a Pitlis Miskát. Pedig azért bizony kár is, nem is, mert rossz szája van... kotyogott a hajadon piros szája...

Ebbe a minutába csöngetett a kapitány és a tanyai lány beperdült az ajtón.

A pár csizmát hirtelen hátra rejtette.

— Azt halottuk — mondja a lány — tekintetes kapitány ur, hogy a Jancsi bent van.

— A Jancsi? Ki az a Jancsi?

Egy kissé feszeleg a lány, a kendőjét is igazítja, a kőtenyét is megsimítja, amint mondja:

— A Kovács Jancsi.

— Az itt van, mert rossz fát tett a tüzre. Aztán mit akar maga vele?

Bizalmasan közeledik oda az asztalhoz a hajadon s ezt mondja:

— A Csamangóné azt hirtelen, hogy úgy hajították a szegényt a városba meztláb... Még mögfázik, mondta az édes anyám, a Jancsi...

— Bizony nem is huztunk a lábára kamáslit — mosolygott a kapitány.

— Az épen — felelt a leány aggodalmasan, meg se értve, amit a kapitány mondott — hát gondoltam, van a mi Gyurkánk-nak, aki Bécsbe szolgál a császárnál, egy pár csizmája, épen csak a Jancsi lábára való.

A kapitány szóhoz se juthatott, mert már ott állt a leány az asztalnál s a pár rámás csizmát az ölébe felvéve, lágyan, rimánkodva mondta:

— Torobáljuk föl neki, möglássák, hogy épen ráillik a lábára...

A kapitány elfogadta a komissiót, mire a lány nekibátorodott és egy csomó tisztá flanel-rongyot húzott ki a nagykendő alul.

— Hoztam neki jó meleg kapcsát is, olyan mint a jó meleg fürdő.

Belegyömöszölte a csizmába s aztán illegett szép köszöntéssel és ment kifelé.

— Hát ne mondjuk neki, ki hozta?

Visszafordult mosolyogva.

— Tudja a már ugy is.

—csi.

Nem lehet leírni...

— Nyomor a tanyákon. —

Rettenetes, borzalmas nyomor ez, odakint a székháti tanyák között, egy szegény pusztai család nyomora.

A száraz rendőri jelentés azt mondja erről a nyomorról, olyan nagy, hogy nem lehet leírni.

Egy beteg, magával tehetetlen család, amelynek nincsen mit ennie, amelynek a tagjai zsupszalmán hevernek, nincs fájuk, kenyerük, semmijük, csak a betegségük, meg a nyomoruságuk.

És hogy ne hiányozzék ebből a keserves nyomoruságból a keserű humor sem, hát ez is meg van.

Ezt az elszomorodott, beteg családot úgy fedezte fel a rendőrség, hogy foglalni ment hozzá.

A története ez:

A székháti tanyák között lakik egy zugban Budai Pál a feleségével meg a három gyerekével. Ennek a szerencsétlen Budai Pálnak volt a nyáron hét libája, amelyek kimentek a legelőre, a nélkül, hogy megkérdezték volna a gazdát: váltottál-e fűbérkönyvet. A libákat észrevették kint a legelőn, bejelentették s a kihágási bíróság elítélte a gazdát, Budai Pál nem fizetett, mert hát nem volt miből, a kihágási bíróság elrendelte a végrehajtást. Megbízták vele Molnár János központi lovasrendőrbiztost.

Kiment s talált az egyik székháti tanyában, ahol Budai Pál zsöllérekedik, egy zugot.

Nem volt abban a zugban más, csak két ágy, annak is csak a két deszkája.

Az egyikben feküdt Budai Pálné, egy három év óta beteg asszony, aki sem feküdni, sem állani nem tud, zsupszalmán. Az egész asszony, a sovány és ritka táplálkozás következtében elsoványodva és összeszeaszva mint egy mumia. Így mondja a jelentés.

Sem ebben, sem a másik ágyban nem volt más, csak szalma. A másik ágyban egy hét éves, születése óta beteg gyermek.

S hogy a sorozat teljes legyen, az egyik sarokban guggolt a szerencsétlen családfő, maga is súlyosan beteg. Munka közben megsértette az agyarával egy sertés a testét s azóta ő is nyomorék. Nem rég összekapargatta legutolsó garasait, bement velük Dorosmára, hogy gyógyíttassa magát. A garasok elfogytak — hiszen oly kevesen voltak együtt — de a betegség megmaradt.

S az egész lakásban nincsen semmi élelem, semmi fa, semmi költség, semmi, csak a nyomor. S azonkívül még két kis fiú. Mikor ettek ezek utoljára.

Végtelen megdöbbenő nyomoruság ez, amelyről a foglalni járt rendőrtiszt jelentést tett a város polgármesterének. A három beteget be kell hozni s kórházba s a két kis fiút a szülők felgyógyulásáig a város veszi gondjaiba.

Iskolai értesítés.

Miután a járványbizottság határozatilag kimondotta, hogy nem forog fönn szükségére annak, hogy az iskolák továbbra is bezárva legyenek: az előadások a főgymnasiumban f. hó 26-án, szerdán, megfognak kezdetni.

Szegeden, 1892 okt. hó 22-én,

Magyar Gábor,
főgymn. igazgató.

*

A szegedi nőipariskolában a kolera-veszély miatt félbeszakadt előadások e hó 24-én, hétfőn, veendik újból kezdetüket.

Az igazgatóság.

Színház.

Engesztelődés.

Aféle engesztelődés volt a tegnapi est a színházban, épen alkalmoszerűen, mert hisz odafönt a t. országos színházban is engesztelődött játszának a Szapáry-direktor és a mameluk színészei, akik közül elől szavalnak a jó Vadnay és a koczkás Podmaniczky, az előbbi akar lenni, az utóbbi volt színház-intendáns.

Különbség mindössze annyi, hogy a szegedi színházban operettet játszottak, a Szapáry művészei pedig drámát készítenek elő, ha föl nem hagynak a Hent zijókkal.

S alighanem nagyobb szükség volt itt erre az engesztelődésre a mi színházunkban, mint arra, amiért az ország első koklère, a bukófélben levő memeluk-direktor a nemzetet egy hitvány zsoldos szobrának a lábához akarja vezetni.

Néminemü engesztelődés ekkor leszen az országos főszínházban és kint a nemzetben, ha Szapáry fődirektor megbukik, míg a mi színházunkban teljes leszen a tegnappal az engesztelődés, ha egy szép napon a direktor ur ezt a jóakaró, gyöngéd s udvarias közönségét oda tudja vezetni a Dráma lábához is.

Tegnap az operette engesztelt s lassan-lassan fölengedte a még mindig tartozkodó hangulat... Az Erminy brillánsul összelopdosott waltzer és kouplettallamai engesztelön röpdöstek le a színpadról, a két primadonna engesztelön kedves volt, Hentallerné édes madár-hangja engesztelő balsam gyanánt ömlött be a füleken át a szivekbe, Dezséri és Hegyesi, e két vig ficzko ragyogó kedélylyel, engesztelön mókáztak és abból a kaczagás-harsonából, amit a publikum hallatott a három felvonáson át, az engesztelődés hangja csengett elő, a kiszélesedett nevető arcokon az engesztelődés derüje ömlött el; a kórista kisasszonyok engesztelön kecsesek voltak és engesztelő ügyességgel fújták azokat a dallamokat, amiket az ember ismer már a Gerolsteini hercegnőből, a Trapezunti hercegnőből, a háromcsőrű kacsból és több egyéb operettből; engesztelő volt a rendezés, engesztelő volt az orkeszter nagy dobja és engesztelön viselte magát a sugó. Csak a tenorista nem akart engesztelni.

Mig a Dráma feketébe öltözve a színészpáholy támlájához hajtott fejcskével üldögélt és csodálkozással látta: mennyire szeret ez a hideg közönség engesztelődni.

Ez a közönség pedig ahogy nevetni tud, úgy tud sirni is. Egy vigjáték ép úgy kiengesztelné, mint egy igen szomorú dráma: csak meg kell tudni nevetetni, csak meg kell tudni rikatni. Fogékony mind a kettőhöz...

Aztán nem is kell hozzá nagy ördögösség: csak egy kis igaz hang, jó szereptudás, színpadi fegyelem, összevágó előadás, gondos rendezés, aztán meglássa a a szép Dráma, neki is könnyen megy az engesztelés.

De szép is volna már egyszer az, ha egy Fedora, egy Clair vagy egy Moissint Mártha és a környezetük végig taps és hódolás mellett játszanának.

Ez volna az igazi engesztelődés. (b.)

Erminy.

Tegnapi lapunkból tévedések miatt kimaradt ez operett első előadásáról írott referádánk. Sajnáljuk, mert ez az előadás egyike volt a legjobbaknak a szezonban. Mintha az operett összebeszélt volna s ki akarná köszörülni azt a csorbát, melyet tegnapelőtt ejtett szegedi működésén a dráma.

Elismeréssel adózunk Dezsérynek, aki sokoldalú művészetének ma adta fényes tanujelét. Sok mindent láttunk már tőle. Intrikus pénzembertől le egészen a mai zsebtolvajig, mindenütt nagyon szépen játszott, ma is nagy részben neki köszönhető az a sok derült pillanat, melyet át-

éleztünk. Méltó partnere volt Hegyesi, ki a másik kedélyes gazembert alakította.

Szépen játszott Hentallerné is, Sárdy egy tuczat poétát minden félszégével együtt mulatságos alakká avanzsított. Csinosan énekeit Kocsis Etel, Földváry és Perényi is és tisztességesen megállotta helyét Taraszovics Margit és Breznay is.

Az előadás nagyon jó volt. Még sok ilyent kérünk s jól teszi az igazgatóság, ha ezt a mulattató, jó humorú darabot nem heverteti sokáig, hanem mihamarább színre hozza újra.

Az első népszínmű ujdonság ma kerül bemutatásra. Ez K. Papp János „Cseperke kalap” című műve, mely a népszínházban igen elismerő hangú bírálatot kapott s a sajtó egyhangú dicsérete mellett került színre. Azt emelték ki különösen e darabban, hogy szerzője zamatos magyarsággal és nagy színpadismerettel írta meg művét, mely körülmény nem kis dicséret a mai fércnépszínművek korában. Az érdekes drámai háttérű darabban Honti Mari, Daróczy Ilka, Kömivesné, Ebergényiné, Hatvani, Molnár, Dezséri, Péchy, Csiky stb. játszó a nagyobb szerepeket. Igen szép népdalok is fordulnak elő benne.

„A bolondok háza”, ez a kitünő bohózat lesz a legközelebbi ujdonság, mely kedden kerül először színre. A darabot Jacobi és Lauss után Fáy J. Béla oly szerencsésen magyarosította, hogy a múlt nyáron 45-ször adták a budapesti városligeti színpadon. A kaczagató jeleneteknek végösszege nincs a darabban s igazán egyike a legjobb bohózatoknak, mert dacára mulattató voltának — nem sérti sehol a jó ízlést. A főszerepben, egykülönczsegeket hajászó nagybácsiban, Dezséri pompás szerephez jutott. A többi szerepek Kalmár Piroksa, Holéczy Ilona, Pákey Margit, Kömivesné, Taraszovics Margit, Péchy, Balla, Polgár S., Breznay, Csiky, stb. kezeiben vannak.

A madarász ez idényben először hétfőn kerül előadásra, a két fő női szerepben H. Pauli Mariska és Kocsis Etellel. A többi szerepek Dezséri, Polgár, Hegyesi, Perényi, Földváry, stb. kezeiben lesznek. A darabhoz új jelmezek is készültek.

„Hunyadi László”, Erkel remek operája lesz egyik legérdekesebb estéje a jövő hétnek. A darabot nagy gondalattal tanította be Znojemszky karmester s az egész énekes személyzet nagy ambícióval készült rá. A czimszerepet Perényi éneklé. A többi szerepek így vannak kiosztva:

Erzsébet	Kállai Lujza.
Gara Mária	Kocsis Etel.
Czillei	Hatvani Ede.
Gara	Földváry.
A király	Kenedics.
Mátyás	Doroghy Laura.

Holnap vasárnap d. u. 3 órakor népelőadásul színre kerül a „Suhancz” operette. A czimszerepet H. Pauli Mariska asszony fogja játszani.

A jövő hét műsora. Hétfőn a Madarász, kedden Bolondok háza, szerdán Bolondok háza, csütörtökön Frou Frou, pénteken Hunyadi László, szombaton Kis molnárné, vasárnap d. u. Czigánybáró, este Szép Darinka.

A Napló levélszekrényéből.

Az áldozatkészség tévuton.

— Beküldetett. —

Ötezer forintot akar a szegedi jótékony nőegylet óvoda építésére a szegedi társadalomtól tíz forintos, kamatnélkül visszafizetendő részjegyekre összehozni. Szép és becsülendő dolog, hogy a hölgyek nem saj-

nálnak nemes czélokért buzogva bekopogtatni az áldozatkész közönséghez, amely szokott lovagiaságát ő velük szemben bőkezű hozzájárulással szokta igazolni. Nem szabad azonban a társadalom megadóztatásának ezen kelleténél sürűben alkalmazni, különösen a jótékony nőegyletnek nem, amely a közönséget minden télen úgy is mintegy 1500 forint erejéig megadóztatja és nem szabad különösen — és ezért szólunk fel — a társadalom áldozatkészségét igénybevenni oly célra, amelynek elérése jog szerint nem a társadalmat terheli.

Mert mire kell az ötezer forint? Kell óvodaépítésre, amely célra a jótékony nőegyletnek csak mintegy tízezer forintja van. De az óvodáknak felépítése és fenntartása az 1891. XV. t. cz. 15 §-a értelmében a községet terheli, azaz Szeged városát, amely a nőegylet óvodáit jelenleg is 2032 forinttal szubvenczionálja évenként, úgy hogy az óvodák fenntartását, ha ehhez az összeghez a nőegylet által évenként a közönségtől kapott összeget hozzávesszük, tulajdonképen a város közönsége eszközli.

A közélet minden terén tapasztaljuk azt, hogy újabb czélok és földadatoknak földezése és megoldása nem a közhatalóságok, az állam, vagy a községek dolga szokott lenni, hanem a társadalomé és a társadalom ezen czélokot addig tekint a maga földadójának, amíg a közhatalóságok azokat vállairól le nem veszik. Hogy csak egy példát hozunk föl, a hadsereget a banderális rendszer idejében a társadalom állította elő, ma annak szervezése és fenntartása az állam elsőrendű kötelessége. Még egy példa: az iskolák eredetileg mind magánintézetek voltak, míg az állam, illetve a községek azokat átvették. Ugyanigy áll ez az óvodákra nézve is, amelyeknek szükségességét és közhasznú voltát a törvényhozás elismervén, a társadalmat ezeknek fenntartása alól föl szabadította, amidőn a törvényhatóságoknak azt a jogot adta, hogy az óvodák fenntartására 3%-os pótdótot vethessenek ki. Kérdjük már most, miért ragaszkodik a nőegylet Szegeden az óvodák fenntartásához, amidőn az ő általa fenntartott óvodák ugyis teljesen elegendenek az óvókötelesek létszámának befogadására, miért nem engedi át a működés ezen terét az illetékes városi hatóságnak, amelynek kötelessége gondoskodni az óvodák fölépítéséről és miért fordul ezen célból újra ahoz a négyötszáz szegedi emberhez, akiknek vállán Szegeden úgy is minden társadalmi teher van.

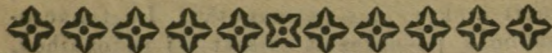
Fordítsa a jótékony nőegylet igazán a jövedelmét jótékony czélokra, vagy állítson föl bölcsödét, vagy gondoskodjék szegény leányok kiképzéséről. Csupa olyan működés, amelynek teljesítésére a hatóságok nem vállalkozhatnak és ahol a társadalomnak kötelessége helyt állani.

Alig van az országban társadalom, amely annyira a végtelég meg volna terhelve közadakozásokkal és egyleti étellel, mint a szegedi kis körre szorító társaság: ideje, hogy az intéző körök egyszer ennek tudatára ébredjenek és ne fessítsék tul azt a hurt, amely már is elszakadni készül.

Virág Sebestyén.

Névmagyarosítás.

Egy kíváncsi magyar azt szeretné tudni, hogy a belügyminiszterium által engedélyezett névmagyarosítás mehet-e utólagos önhatalmu változásra keresztül. Ezt pedig úgy érti, ha valaki, p. o. mondjuk egy Roth-Klein nevű ember a nevét „i” végzetű magyar névre változtatta, később, pár év múlva jogában áll-e a nevét „y” végzettel írni. Nem azért vetem fel a kérdést, mert én is magyarosított nevű vagyok s „Csáki”-nak hívnak, hanem mert azt tapasztaltam, hogy egy kereskedő az „y”-ont nem az olcsó nemesség látszatáért, mint inkább üzérkedésből használja, lévén a firmáján az esetleg áruló keresztnév csak egy mássalhangzóval jelölve. Ha van ennek ellenőrzésére hivatott

Hirdetmény.

A vb. szegedi általános takarékpénztár hitelezőit értesítem, hogy eredeti okmányaik kiszolgáltatásának felvétele mellett követeléseiknek kényszerjegyzészerű utolsó, 16%-os részletét írodamban f. hó 26-án délután 2-4-ig, f. hó 27-én delelőtt 8-10-ig, délután 2-4 óráig fogom kifizetni.

Akik ez idő alatt nem jelentkeznek, azoknak jutalmát bírói letétbe fogom helyezni.

Szeged, 1892. október 14-én.

Dr. Nyilasy Pál,

tömeggondnok.

791-1-1

Az „Európa“ szálloda

éttermében

ma és minden csütörtökön

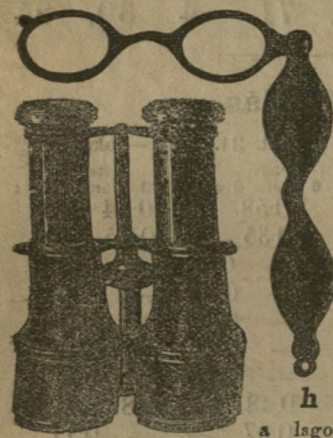
Erdélyi Náczi zenekara

játszik.

760*-2

Teljes tisztelettel

Juránovics Ferencz.

Színházi látcsövek

a legfinomabb üvegekkel, díszes kiállításban 4 frt 50 kr-tól kezdve 35 forintig.

Szemüvegek

és orresiptetők (Zwickennek) legfinomabb optikai üvegekkel; fali, asztali és ablak

hómézők

a legolcsóbb árak mellett

Richter C. W. utóda

BRAUN JÁNOSNÁL

Klauzál-tér 8. sz.

Javítások jutányosan és pontosan eszközöltetnek. 753-6-3

Gyógyhatásos

ÁFONYA BOR

Schwarcz Józseftől Bécsben V/2.

Legkitünőbb gyógybor

kolera, bélfurug, vérhas stb. ellen nagyon ajánlatik

Raktár:

Barcsai Károly gyógyszerárában Szegeden.

764-1-1

ELVESZETT.

F. hó 21-én a marstéri lak-tanyától 3 taesko (daxli)

kutya

elveszett. E kutyák közül 2 kan és egy nőstény.

A becsületes megtaláló vagy aki ez ebek tartózkodásáról valamit tud, sziveskedjék azt e lap kiadóhatalában, megfelelő jutalom mellett bejelenteni.

794-1

← Egy →

gyakorlott magyar-német

levelező

ki a könyvelésben is jártas,

alkalmazást nyerhet.

Írásbeli ajánlatok „Szeged“ cím alatt e lap kiadóhatalába kéretnek. 780-2-4

24,056/1892. szám.

786-2-2

Hirdetmény.

A vetyeháti és orlovási területekből haszonbérbe adott s Pillich Kálmán és ifj. Balla Imre által kibérelt területekből kiszedett szerszám lának is alkalmas nyárfa törzsek folyó évi október hó 26-ik napján közárverésen a helyszínen azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Miről az érdekeltek értesítetnek.

Szeged szab. kir. város tanácsa 1892. év október hó 17-én.

Pálfy Ferencz,
polgármester.

Hirdetés.

Szeged szab. kir. város tulajdonát képez Ujszeged králiczai dűlőbéli 10. és 22. tk. számú egy-egy hold Virág József-féle, továbbá ugyan ezen dűlőbéli 66-67 tk. számú 2 hold Tóth József-féle haszonbérés földek f. é. október hó 1-től 1894. évi szeptember hó végéig terjedő időre f. é. október hó 29-ik napján d. e. 9 órakor a helyszínen bérbeadni fognak. Miről az érdekeltek értesítetnek.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1892. évi október hó 20-án tartott üléséből.

Pálfy Ferencz,
polgármester.

793-2-1

Pályázati hirdetmény.

A Szeged városi közkórház részére a folyó téli időny alatt szükséges 120 mét. öl cser- vagy bükk-tüzi, 250 mm. pírshén (coaks) és 100 mm. porosz Karolina-féle kőszén szállítására nézve ezennel ajánlati verseny hirdettetvén, felhivatnak mindazok, kik ezen ajánlatot elnyerni óhajtnak, hogy 250 forint készpénz vagy megfelelő értékű ovadékképes értékpapírral, mint bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat f. évi november hó 4-ik napján d. e. 10 óráig alulírott bizottsági elnökhöz nyujtsák be, hol a szerződési feltételek a hivatalos órákon belül megtekinthetők.

Az ajánlatban a méterölenkénti, illetve métermázsánkénti egységi ár számokkal és betűkkel is kiírandó, valamint kijelentendő az is, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Kétértelmű, a szerződési feltételektől eltérő, kellő bánatpénzzel el nem látott és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Szegeden a kórházi bizottságnak 1892. évi október hó 21-én tartott üléséből.

Dr. Lázár György,

kórházi bizottsági elnök.

16,565/1892. szám.

785-2-1

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező vizállásos területeken levő nádtermes és pedig: a rókusai temető mellett vizállás nádtermése f. évi november hó 7-ik napján d. e. 9 órakor, a röszei iskola melletti terület, valamint a Matyér nádtermése f. évi november hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor, a fehértó, a fehértó melletti vasuti órház körüli terület, valamint a székhalmotól Sándorfalvaig nyúló töltés melletti terület nádtermése f. évi november hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor, végre a négyökrű tó és Császár viz nádtermése f. évi november hó 11-ik napján d. e. 9 órakor a helyszínen készpénz fizetés mellett eladatni fog.

Miről az érdekeltek értesítetnek.

Szeged szab. kir. város tanácsa 1892. év október hó 17-én.

Pálfy Ferencz,
polgármester.

24,935/1892. szám.

790-2-1

Hirdetmény.

Szeged város tulajdonát képező tápéi réti földek-ből a 75. tk. számú 10 holdas Battanes Sándor-féle, ugy a Zombori András-féle 79-80. tk. száma 20 hold, valamint az Engi József-féle 117. tk. számú 10 hold ingatlan részek f. évi október hó 31-ik napján d. e. 9 órakor az illetők kára és költségére helyszínen 1892. évi október 1-től 1902. évi szeptember hó végéig terjedő időre bérbe adni fognak.

Miről az érdekeltek értesítetnek.

Szeged szab. kir. város tanácsa 1892. évi október hó 20-án tartott üléséből.

Pálfy Ferencz,
polgármester.

Női divatterem.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy Szegeden, Deák Ferencz-utca 15. sz. a. (Schlauch-féle ház) egy

NŐ DIVAT- ÉS SZABÁSZATI MÜTERMET

nyitottam, melyben — a fővárosban legujabban szerzett tapasztalataim után — a mai kor igényeinek teljesen megfelelő s legizlésebb és legdivatosabb női toillettek, kabátok, köpenyek, menyasszonyi és gyermekruhák, valamint színesnői toillettek és gyászruhák, a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb árak mellett készülnek.

Ezuttal megemlítem, hogy a női ruhaszabászatban minden hó 1-én új tanfolyamot nyitok és a tanulni óhajtok alapos oktatásban részesülnek.

A n. é. hölgyközönség becses pártfogását kérve

769-4-2

kiváló tisztelettel

Teleky Szőke Amália.

Női divatterem.

124,195/2. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1893. évben, esetleg 3 éven át szükséges faszén, gyapotfonal, lenolajkenőcsze, továbbá fém- és vasnemű anyagok szállítását biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legésőbb f. év november hó 4-én déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év november hó 3-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, a mennyiségek, ugy-szintén a különleges szállítási feltételek a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest Andrassy-ut 75.) megtekinthetők. Budapest, 1892. szeptember hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

ERDŐVIDÉKI

„BAROSS-FORRÁS”

Az Erdővidéki „Baross-forrás” vize a legtisztább évszázados vasas savanyúvíz.

A LEGJOBB

← asztali és üdítő ital →

Gyomor- és vesebajokban a legkellősebb és leghathatósabb orvosság. Emeli az étvágyat, előmozdítja az emésztést.

Járványok idejében rossz ivóvíz helyett a legegészségesebb ital gyermekeknek és felnőtteknek.

Üres üvegek visszavevődnek.

Friss töltésben kapható SZEGEDEN:

Tóth Péter, Beregi Lajos, Aigner József, Aigner Ödön, Schlesinger Mór, Steiner Em., Danner Péter Fia, Haris János, Majszy Sándor, Tombácz Ferencz, Kardos Jakab, Kardos Sámuel, Krebsz József, Nedelykócs Milán, ifj. Rieger Mihály, Gruits Péter és Schlesinger Sarolta fűszer- és csémege kereskedésében.

Vezérképviselés: KÁLDORI SOMÁNÁL, Szegeden.

Szőlővessző eladás.

Szatymazi phylloxera- és peronosporamentes szőlőtelepemről eladó:

50,000 db nemes kadarka sima	ezre	8 frt.
5000 „ „ „ gyökeres	„	20 „
15,000 „ sárga magyarka sima	„	10 „
100,000 „ olasz rizling	„	8 „
5000 „ „ „ gyökeres	„	20 „
30,000 „ nagy burgundi sima	„	10 „
30,000 „ kövi dinka	„	10 „
6000 „ rajnai rizling	„	8 „
5000 „ vegyes kecskececs	„	8 „
2000 „ madelaine angevine	„	12 „

A vesszők fajtisztasága és egészséges voltáért felelőséget vállalok. Tavaszi szállításnál a vesszők ára 20%-al drágább leend.

782-3-1

Dr. Fráter Gyula.

Fejvilágosításul!

Vannak emberek, akiket a kenyéririgység minden tisztességtudásból kivetkőztet.

Igy esett meg most, hogy

egy versenytársunk teljesen fejét vesztvén

az Esterházy cognac bámulatos sikerein, (és minden esetre a saját gyártmányának hanyatló kelendőségén — amin ek oka pedig csakis ő maga lehet), oda jutott, hogy valótlán és nevétség vádakot szór ellenünk s ezáltal igyekszik bennünket megkárosítani.

Érdekeit ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja részvétünket! Rászolgál.

Részünkről csak azt említjük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy cognac

lett minden kiállításon, melyen résztvett, első díjakkal kitüntetve, hogy

csakis az Esterházy cognac-gyár

kapott orvosoktól, gyógyszerészekről kereskedőktől és a nagyközönség köréből ezrekre rugó elismerő leveleket és hogy

csakis az Esterházy cognac

kedvence a nagyközönségnek.

Mi csakis a nagy közönség véleményét tartjuk mérvadónak, ez pedig hatalmasan nyilvánult meg mindenfelé, hangoztatván

Esterházy cognac a legjobb!

Szavatulunk cognacunk jóságáért, ez szerezte meg nekünk a nagyközönség rokonszenvét, melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére — megtartani, sőt tőlünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd.

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle
cognac-gyár
Budapest—Angyalföld.

789-2-1

Hétválasztó szálloda.

Ezennel vagyok bátor a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy én alulírott a (Separét)

TÉLI ÉTTEREMMÉ

igen díszesen átalakítottam.

Kapható minden vasárnap

friss sör és villásreggeli

nagy választékban, különösen minden hétfőn

(korhely) káposztaleves.

Pénteken

halles.

Ajánlom jó boraimat nagy választékban, ugyszinte

kávéházamat és kitünő kávéházi italaimat.

Szállóközönségnek tisztán tartott

vendégszobáimat

nagyon ajánlhatom.

Abonenséket havi előfizetésre elfogadok az étteremben, ugyszinte a hához hordva is.

Számos látogatást kér

tisztelettel

Bávesitz Lőrincz,

vendégfő.

Takaréktár-utca 2. szám alatt levő házam
szabad kézből eladó.

2159/892. eln. sz.

788-1-1

Árlejtési hirdetmény.

A szegedi kir. ítélő-tábla és az ennek kerületében levő: nagy-beckereki, nagy-kikindai, szabadkai, szegedi, újvidéki és zombori kir. törvényszéken, ugyszintén a nevezett 6 kir. törvényszék területén levő 29 járásbíróság, továbbá a szegedi kir. főügyészség, valamint a nagy-beckereki, nagy-kikindai, szabadkai, szegedi, újvidéki és zombori kir. ügyészségek részére 1893. évi január hó 1-től ugyanazon évi december hó végéig szükséges hazai gyártmányu 5836 csomag (560 grammal számított bécsi font) I-ső rendű faggyan (stearin) gyertya szállítására, a szegedi kir. ítélő-tábla segédhivatali igazgatójának hivatalos helyiségében (Tisza Lajos-körút 4. szám földszint) 1892. évi november hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor árlejtés fog tartatni.

Erről a vállalkozni szándékozók azzal értesítettnek, hogy a szállítás föltételei a szegedi kir. ítélő-tábla, valamint a fönnebb nevezett 6 kir. törvényszék elnöki irodáiban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, s hogy bánatpénzült a szóbeli árlejtés megkezdése előtt 250 azaz kétszáz ötven forint készpénzben, vagy óvadéktépes érték-papírban lesz leteendő.

Írásbeli zárt ajánlatok kellő meghatározás és címzés mellett, annak megemlítésével, hogy vállalkozó az árlejtési föltételeket ismeri és magát annak aláveti, lepecsételve, megfelelő bélyeggel ellátva, a bánatpénz és a faggyan-gyertya mintáinak melléklésével, 1892. évi november hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájáig a kir. ítélő-tábla elnöki titkárnak kezeihez lesznek benyújtandók.

Szegeden, 1892. évi október hó 19-én.

Sélley Sándor

a kir. ít.-tábla elnöke.

Diszoklevél
Zágráb.

1891.

Arany érem
Temesvár.

Kwizda
Restitutions-
fluid-ja.
(Üdítő nedv.)

Mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára o. é. 1 frt 40 kr.

30 év óta az udvari istállóban, a katonai és uri nagyobb istállóban használatban van, erősítésül nagy fáradozások előtt és után az erő visszanyerése czéljából, ficzamosodások, megbicsaklások, idegmerevségeknél stb. Kiváló dolgokra képesíti a lovakat training-nél. 126

Tessék a fönti védőjegyre figyelni és határozottan Kwizda Restitutions-fluid-jét tessék kérni. — Kapható minden gyógyszerárban és gyógyáru üzletben.

KWIZDA JÁNOS FERENCZ
cs. és kir. osztr.-magy. és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész
KORNEUBURG Bécs mellett.

A fogak észszerű ápolására legjobb vegykészítmény.

ORVOSIILAG MEGVIZSGÁLVA!

Salvator
Glycerin
fog-Crème.

HATÓSÁGIILAG VÉDELME!

Csinos dobozokban darabonként 30 kr-ért kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerárudában, valamint a Salvator steeringeryia eladási helyeiben.
Iroda: „Salvator“ Bécs, I. Heidenochuss.
Raktár Szegeden: Gaál testvérek, Aigner Lajos, Kovács testvérek, Vajda Imre és társa uranál. 425-19-9

CSERÉPKÁLYHA
és
TETŐCSERÉP

raktárunkat ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe. Kályháink zöld, barna és szürke színben; igen szép kiállításban vannak raktáron.

Raktárunk: Templom-tér 4. sz, a
Lichtner Dávid és fia,
tetőcserep és kályha gyára.
787-3-1

Tehetetlenséget

(elgyengült férfi nemi erőt)

férfi- és női titkos betegségeket,
valamint
torok- és gége-bajokat

a legelhanyagoltabbakat is gyógyít, mint eddig a tudomány legújabb álláspontja szerint a foglalkozás zavartatása nélkül

Dr. Spitzer Ignác,

Szegeden, Kiss Istvan bormérő házában, Dugonics-tér 3. sz.

GYERMEKBETEGEKNÉL különösen a görvály, öröklött bujakór, mindennemű torok- és gége-bajok alaposan, legbiztosabb sikerrel gyógyíttatnak. 40

Díjazott levelekre, melyekben a betegség lehetőleg részletesen leírandó, a legnagyobb készséggel és figyelemmel válasz adatik. Számos haláiratot a discreto ill. nyilvánosságra hozni.

Redelési órák: d. e. 7—9, d. u. 12—3.

Heinrich Mendl & Co.

thea, rum és cognac beviteli üzlete
Bécsben I. Schottenring.
Ajánlják legfinomabb

háztartási rumukat,
mely erős, illatos és theához használva, kitűnően alkalmas.

Csakis egész és fél literes palackokban kapható Szegeden:

VAJDA IMRE és TÁRSA

722-3-3 uraknál.

IDEI TERMÉSÜ

kitűnő élvezeti theák, legfinomabb ananás,
jamaika és háztartási rum, cognac
és sashegyi vörösbor.

VAJDA IMRE és TÁRSA

733-15-6 gyógyáru raktárában

SZEGEDEN.

Gróf Nádasdy Ferencz

soborsini kertészetében

következő disz- és sorfák, erős magas törzsekben adatnak el:

2000 db platán,	100 db 45 frt.
2000 " hárs,	" " 40 "
1000 " Catalba	" " 40 "
1000 " Acer pensylvanicum és Acer pseudoplat	" " 30 "
2000 " magas törzsű almafa 40 fajban	" " 40 "

továbbá tulipánfa, vörösberkenye (Sorbus aucupasia.) piros virágu gesztenye stb. olcsó áron. — Megrendelések 783-3-1

Szepessy Sándor

műkertészhez Soborsin (Aradmegye) intézendők.

Felsorolt fák egyenként is kaphatók.

COGNAC
A. GUILLAUME & Co.
TALENCE pres BORDEAUX.

Ő felsége a Svéd király
Ő felsége a Hollandi király
Ő felsége a Görög király
Ő felsége néhai III. Napóleon
Ő felsége a bolgár fejedelem
több osztrák-magyar főherceg urak
és az orosz nagyherceg
a francia köztársaság elnökének
különböleg nemzetközi kórházak
és a bécsi Jockey club
szállítói.

MAGYARORSZÁGI
VEZÉRKÉPVISELETE
és FŐRAKTÁRA
Koch és Weiss
Szeged.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a liforálásokból kimaradt 3000 db. nagyszerű kiállítású, kitűnő ugynevezett

„Huszár“ lópokróc

gyors pénzükség miatt gyári áron alul eladandók. Ezen kitűnő pokrócok 190 cm. hosszúak és 130 cm. szélesek, színes csikokkal vannak ellátva.

Vastag, mint a deszka, meleg mint a bunda.

Darabja:
1 forint 68 kr

Parja
3 frt 30 kr.

Finomabb minőségű zsemlye vagy lángszínű sötétes

Urasági és gazdasági lópokrócok
darabja csak 2 frt 50 kr.

Továbbá 1000 db. meleg kötésű vastag téli

férfi polgárkabát és magyarnadrág

minden színben és nagyságban divatos alakban

darabja csak 2 frt 50 kr.

Megrendeléseket postautánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöl:

Fekete bécsi áruháza, a „MAGXAR KORONÁHOZ“

Wien, Margarethen, Rüdigergasse 1/40

781-1-6